

ENTEN KEN PREMIER!

so pusztulása). monumentális filmje.

ett rendelkezik, ezeknek ldheti el Észak-Mandzsua jelenleg 10 divízió és 600 ndelkeznek a Távol-Kele-

Csang-Kaj-Sek egészséges per 15. Csan-Kaj-Sek tanácsosa ma telefonon feleségével, hogy férje enleg Jang-Hu-Csen tá- án van, aki a kormány- snoka. Sianku városát itették a nankingi kor-

a közhivatalokból való tonai szolgálatának mun- átváltoztatása. llus a zsidókra az összes pari ágakban mindaddig, el nem éri a megfelelő

keresztény céhek meg- falusi ingatlanok kisa- asa a román munka tá-

Ez a bank a Nemzeti yen.

uj békejavasla- világot összes nyaihoz

ember 15. Diplomáciai ája, hogy Roosevelt zni az egész világhoz, zinetet ajánl fel az ösz- á, felszólítja őket álta- ási szerződés megkö- djék meg a tanácskozá- sanyagainak felosztásá-

gye lakói Coroin nceit kutadják

ber 15. Botosani me- reső láz vett erőt. A pa- volnak ki a Gurán- roinuk burvóhelye volt, en, hogy megtalálják seit.

sláték huzásának ményei

0 lej nyert 43306, 500.000 lejt 15017, 100.000 lejt 28814, 50.000 lejt 3505, 50.000 lejt 26487, 50.000 alán 20.000, 10.000 lejes,

ely: 11, 41 és 85 szám- uj, a harmadik osztályra nyert.

1.000.000 lejt 136876, 0, 100.000 lejt 183882, 50.000 lejt 123478, 50.000 lejt 214888 és számtalan lejes, stb. nyeremények.

eny: 029, 034, 041, 316, 740 és 782-es számmal harmadik osztályra érve- rt.

PASZATRA UTAZOTT A ből jelentik: Az uralkodó zott. A mogosoiái állo- nulejt és Iuca miniszte- sall és Marinescu prefek- rt.

T. CLUJ NYOMASA

NEZRAJ

Taxa postala plătite in num. No. 224713/929.

10. Telefon: 8-61. Havonta 110, negyevet évre 600, egészévre 120 fűldre: Havonta 2, n fűldre 12, egészévre 20 detések díjazás szeri KELET az erdélyi és dóság egyetlen politika Cikkekink utányomását rás megjelölésével engedélyezem.

Disztér 2. I. e.

BUDAPEST

KELET

DI Ramasetter Róbert

Ara 5 lej

Szerkesztés leveléket nem fogadjuk el. — Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő: Jambor Ferenc. Buceuresti szerkesztő: Hát-szegi Ernő, Strada Cobalcescu 52.

Csütörtök, 1936. december 17.

5697. ÉV. XIX. EVF. TEBETH 3. 288. SZAM

Ahogy azt Csehszlovákiában csinálják

A Prager Presse, a cseh kormány németnyelvű félhivatalosa, vezércikket közöl a „Kisebbségi kérdés Csehszlovákiában” cím alatt. A cikket nyilván válasznak szánták bizonyos, nemzeti szocialista oldalról a cseh kormány nemzetiségi politikája ellen elhangzott támadásokra. A lap méltóságtelesen utasítja vissza ezeket a támadásokat, elvet minden német részről jövő beavatkozást és leszögezi, hogy a kisebbség ezzel szembeni bánásmód terén Csehszlovákia készséggel hasonlítja össze magát bármely európai állammal, sőt hajlandó ebből a szempontból kölcsönösségi viszonyba lépni bármely szomszédállammal. Ezután kisebbségi politikáját a következőkben körvonalozza a cseh kormány:

„A csehszlovák kormány teljesen tudatában van a kérdés megfogalmazásával és megoldásával kapcsolatos demokratikus köldetésének. A kisebbségi politika Csehszlovákiában a gyakorlati napi politika reális alapjain nyer megoldást. Csehszlovákiának megvan a maga demokratikus alkotmánya és kisebbségi politikája ezen alkotmány teljesítése kell, hogy legyen: megvalósítása az alkotmányban leszögezett polgári egyenjogúságnak és érvényesítése a parlamentáris alapelveknek. Ez irányadó Csehszlovákia kisebbségi politikájának tartalmára és formájára nézve egyaránt. Az alkotmány alkalmazása: röviden ez volna a cseh kisebbségi politika. Ezen alkotmány alkalmazása feladata és kötelessége a kormánynak, a minisztereknek és felelős hatóságoknak.”

A „százszázbizottság” tanácskozási

Valamikor, 10—15 évvel ezelőtt, midőn a nemzeti parasztpárt holtvágányra futott harcait vezette az ország demokratizálásáért és közéleti purifikálásáért, a transzilvániai százszázbizottság ülésai eseményt jelentettek a politikai életben.

Idememkült az intranzigencia és megnevelés, itt húzódtott meg a kombattáns párt, innen rohantak ki a harci jelszavak, ez volt a fókusz és hajtóereje a nagy ellenzéki megmozdulásoknak, amelyek 1928-ban hatalomhoz vezették a pártot.

Azóta lényegesen megváltozott, úgy is mondhatjuk; eltorzult a román belpolitika arculata és megváltozott a százszázbizottság összetétele is.

A belpolitikában a liberális kormány — amely akkor a reakció legfőbb exponensé- ként szerepelt — ma „demokratikus” kormányalakulatót képez.

A százszázbizottság egykori harcosai közül pedig sokan, akik tűzbe küldték a tömegeket a demokráciáért, ma Valda Sándor mellett tulzoltan „liberális” koncepció miatt küzdenek a liberális kormány ellen, a reakció harci frontján.

Tegnap meglehetősen csöndben ülésezett ismét Clujon a nemzeti parasztpárt transzilvániai végrehajtóbizottsága, a „százszáz” jogutódja.

Az ülés tanácskozási titkosak voltak.

A kiszivárgott hírek szerint ismét életre látszik kelni a pártban az egykori kombattáns szellem.

A szónokok energikusan követelték, hogy a párt hagyjon fel a különböző kegyekbe vetett reményekkel. Allapítsa meg az ígéretekre alapított politika csődjét és alkotmányos síkban tegye magáévá Maniu taktikáját, belpolitikai vonatkozásban pedig erőteljes szervező és felvilágosító munkával állja utját az anarchiaknak.

A parasztko nevelését szolgáló politikai iskolák és a terror-szervezetekkel szembeállított parasztagárdák szervezése jelzik, hogy a párt feladni készül a passzív rezisztencia álláspontját.

Januárban — a határozatok szerint — megkötözik a harcot a bársonyszékben tulzott kényelemmel és biztonsággal tespedő liberális kormány ellen.

Ugyanakkor állítólag komoly megmozdulásra készül az egyik szélsőjobboldali szervezet is, amely sajátos metódusaival szerzett magának alapos hírnevet.

A jelek szerint mozgalmas hetek és hónapok következnek a belpolitikában.

Tüntető melegséggel fogadták Párizsban Antonescu külügyminisztert

Delbos francia külügyminiszter és a párizsi diplomáciai kar fogadta a párizsi pályaudvaron Antonescut

A párizsi sajtó óriási jelentőségűnek tartja Antonescu párizsi látogatását

Párizs, december 16. (Rador.) Antonescu külügyminiszter és neje kíséretükkel ma reggel Párizsba érkeztek. A keleti pályaudvar perronján Yvon Delbos francia külügyminiszter. Rochat kabinetfőnök, Goze meghatalmazott miniszter, Cesianu párizsi román követ, Ossutzki csehszlovák, Purics jugszláv követek, Zeuceanu meghatalmazott miniszter és Románia párizsi pénzügyi főmegbízottja, valamint a kö-

vétségek tisztikara fogadták a külügyminisztert. Delbos virágcsokrot nyújtott át Antonescunak. A külügyminisztert igen sok barátja, ismerőse és nagyszámu újságíró is várta. Antonescu a Ritz-szállóba hajtatott, míg Raoul Atanasit és a többi román újságírókat a Maurice szállóba vitték, ahol a francia kormány látja őket vendégül.

A francia sajtó Antonescu párizsi látogatásáról

A francia sajtó ma hosszú cikkekben foglalkozik Antonescu külügyminiszter látogatásával. Az összes lapok közül a külügyminiszter életrajzát, méltatják tevékenységét, mint Románia párizsi követe a világháború alatt és után.

A Le Temps kiemeli, hogy Antonescu külügyminiszteri minőségében most első ízben tesz látogatást a francia fővárosban. A Figaro rámutat arra, hogy a román külpolitika vezetője, aki az európai és főleg a közép-európai és balkáni kormányokat foglalkoztató nemzetközi kérdések megtárgyalására jött Párizsba, Franciaország régi barátja. A Petit Journal miután ismerteti Antonescu politikai karrierjét, így ír: „Antonescu személyiségét csak kedvezően fogadhatja Franciaország, mert Románia külügyminisztere mindig országunk barátjaként viselkedett, 1914—16 között a Ionel Bratianu-kormány igazságügyminisztere, majd országának a világháborúba való beavatkozása után pénzügyminisztere volt Antonescu, akit 1917-ben Párizsba küldtek, hogy itt képviselje hazáját. 1917 októberben távozott Szalonikiból egy francia repülőgépen, hogy hazájában fontos küldetésnek tegyen eleget, amit Franciaország bizott volt rája. Antonescu 1919 végén visszatért fővárosunkba és itt volt a béketárgyalások idején is. 1922-ben ismét Románia párizsi követe és egyúttal a madridi, valamint lisszaboni követségek vezetője is. Ami a jelent és jövőt illeti, a román külügyminiszter december 11-én a legreálisabban kifejezte a kamara és szenátus egyesült külügyi bizottsága előtt, milyen külpolitikát szándékszik folytatni. A Petit Journal ezután közli Antonescu minapi expozéját főbb vonalaiban.

egészen magánjellegű meghittséggel folyik le. Ilyen jellegű igyekezetek adni a román külügyminiszter fogadtatásának is. Antonescu minden szempontból jó időben jött. Elsősorban régi párizsi, másodsorban Titulescu utódja, tehát azon elvek és irányvonalak kitartó védelmezőjének mutatkozik, amelyekről folytonosságát elősnek öfelmegye II. Károly király proklamálta olyan formában, amit nem fognak elfeledni azok, akik elkísérték Barthout bucaresti útjára. A Franciaországgal, a kisantantall és Balkán-szövetséggel való együttműködés olyan működési lehetőséget nyújt Romániának, amelyek értékét Antonescu ki tudta domborítani Párizsba való utazása előtt.”

Titulescu nagy érdeme

„Titulescu nagy érdeme abban állott, hogy annyira megtudta vetni e kapcsolatok alapját, hogy azok ellenállnak a személyi változásoknak. De minapi beszédében Antonescu nemcsak megerősítette a fennálló kapcsolatokat, hanem kifejezésre juttatta azon elhatározását is, hogy megújít bizonyos köteleket, amelyek meggyújtak az idők folyamán. Ezek nem üres szavak. A munka már tul jár a kezdetén. Ami Lengyelországot illeti, a román-lengyel szövetség igen szerencsés módon egészíti ki a szoros francia-lengyel viszonyt. Varsó és Párizs után Antonescu Rómába megy. Mielőtt ezt megtenné, a román külügyminiszter igen meleg hangon beszélt a latin nemzetek szolidaritásáról. E pontban egyezik a véleményünk, mert a mi érdeklünk is eloszlant a félreértéseket, melyek eddig tul sok alkalmat nyújtottak azoknak, akik zavaros vizekben szeretnek halászni.”

A l'Ordre ezeket írja: „Antonescu román külügyminiszter ma Párizsba érkezik, ami nagy jelentőséggel bír. A kisantant az utóbbi hónapokban olyan politikai tevékenységet fejtett ki, ami kedvező jel az európai statusquo fenntartása érdekében. Antonescu varsói útja még jobban kiemeli ezt a jelentőségét. Kivánjuk, hogy a román külügyminiszter azzal a benyomással távozzon tőlünk, rövid látogatása után, — hogy mi nem batorotalanodunk el és hadseregünk szilárd, kipróbált és a legmodernebbül van felszerelve.

VILAG TUKRE

Anglia nemesei

A knight és a baronet, akik a „Sir” címet viselik, az angol nemesség legalsóbb osztálya. A per-ek rendje a báróknál kezdődik, akik az eredeti peer-ek voltak. Ezután következnek az earl-ek (grófok), az ugynevezett „nagy bárók”. A jelenlegi ranglétrán tehát a legalsó fokon a knight-ok állanak, azután a baronetek, majd a peerek és pedig előbb a bárók, azután a viscount-ok, az earl-ok és a marqui-k, végül pedig a hercegek következnek.

Együttvéve mintegy 6000 nemes szaladgál a brit szigetekre. Rangjuk és annak ritkasági értéke azonban nem mindig egyforma. Így például csaknem kétszer annyi earl van, mint viscount. A hercegek is márkuk száma is nagyon közelfekvő (31, illetve 39), de a hercegi címnek meg van a maga döntő előnye. Egyike ez azon kevés foglalkozásoknak Angliában, amelyek nincsenek tulzsufolva. Harmincnyolc hercegi méltóság van és mindössze 31 herceg.

A peerek, baronetek és knightek száma egymáshoz úgy aránylik, mint 8:13:42. Ezért hétszer nagyobb a kilátás arra, hogy valaki „Sir” legyen, mint valódi „Lord”.

Ha ezt a megkülönböztetést tesszük, a felületes szemlélő arra a megállapításra jut, hogy lordok azok az urak, akik a „House of Lords”, a felsőházba járnak. A lordok házának 26 tagja azonban még sem lord a szó valódi értelmében és százával vannak lordok, akik nem tagjai a lordok házának. A szerencsés 26 azon az alapon csuszik be a felsőházba, hogy „szellemi peerek”: az anglikánus egyház püspökei és érsekei. A többi felekezetheknek nincs felsőházi képviselőjük és sok püspök és érsek van, akik egyáltalán nem peerek.

Másfelől a skót és ir peereket, a 34 „reprezentáns” kivételével, a törvény kizárja az alsóházból. Ami Angliában nem akadályozza meg, hogy 116 mégis bejusson. Ebből a sajtóságos rendszerből adódik a furcsa helyzet, hogy lord Dowshire, egy ir marqui a parlamentben a nem létező hillsboroughi grófság álarcában lép fel és lord Hunthi skót marqui Meldrum báró angol cím alá rejtőzik. E hátsó bejáratok lehetősége ellenére is egész csomó skót és ir peer marad, akik egyáltalán nem juthatnak be a parlamentbe. Ha ehhez még hozzáadjuk azoknak seregét, akiket udvariasságból neveznek lordoknak, még élő lordok fiait vagy örököseit, egy világossá válik, hogy a felsőház távolról sem a lordok monopóliuma.

De más tekintetben is rossz vezetője a felsőháznak a magas nemesség. A felsőházi tagok legnagyobb része egyáltalán nem látható soha. A szavazásoknál résztvevő tagok átlagos száma 80, míg az össztagszám 750. Ennek az anomáliának több oka van. A királyi ház hercegei például régi szokás szerint egyáltalán nem szavathatnak, úgy hogy nem fizetődik ki számukra, hogy betöljenek a lordok házába. Kiskorú és 21 éven alóli peerek, jöllehet hivatalosan tagjai a felsőháznak, nem ülhetnek be a főrendek közé. Sőt, van egy rendelkezés a „members in embryo”, a még meg nem született tagokra nézve is, amennyiben utódok nélkül maradt örökölt peer címe nem megy át rögtön legközelebb álló férfi rokonára, ha a peer felesége még életben van. Bizonyos biológiai okból kifolyólag, amelyet mindenesetre a lordok maguk tudnak a legjobban, tizenegy hónapnak kell eltelnie, amíg ez a tiszteltető testület hivatalosan elismeri, hogy kihalt az egyes családtag.

Ezek a korlátozások természetesen oda vezetnek, hogy a gyűléseken résztvevő tagok száma korlátozódik és lordok házá- nak arisztokratikus jellege egyre kisebb

Eredeti közlemény.

„4 évig szenvedtem gyomor- és bélbajban...

megpróbáltam minden lehetőséget, de semmi sem segített annyira, mint az Önök készítménye a Gastro D. — írja Hascal Kiets kocsmáros, Iasi, Str. Iancu 14. — és tiszta szívemből köszönöm Önöknek és minden szenvedőnek ajánlom ezt a kiváló gyógyszert.

Es valóban azok a köszönőlevelek, melyeket naponta a szenvedők tömege intéz hozzánk, bizonyítják, hogy a Gastro D. hatása mindig eredményes a gyomorsavtúltengés, felfúvódás, székrekedés, fejfájás, emésztési zavarok, álmatlanság, vagyis általában gyomor- és bélzavaroknál.

Gastro D. kapható az ország minden gyógyszerárában és drogeriájában, vagy postán megrendelhető 130 lej utánvét mellett Császár E. gyógyszerárában, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

jelentőségű lesz. A ház legnagyobb hibája azonban fenomális unalmassága. Az elhunyt devonshirei herceg jellemezte legtalálhatóbban a helyzetet, amikor azt mondotta, hogy arról álmodott, miszerint beszédet tart a felsőházban és amikor felébredt, rájött arra, hogy tényleg beszél.

Másfelől viszont azok a látogatók, akik csalódottak amiatt, hogy oly kevés peert látnak jogszerű működési helyükön, kártpótlásul egészen tekintélyes számú lordot és ladyt fedezhetnek fel az alsóházban. Ez a ház egy herceg és egy viscount mellett számos márquival és earl-lal dicsekedhet. Ezek a címeresek az alsóház tagjai lehetnek, ha családjukban nem ők a legmagasabb rangot viselő peerek. Ezért megtörténhetik, hogy egy márqui, akinek apja herceg volt, jóllehet, igazi arisztokrata szerepét játssza a társadalomban, politikailag mégis egyszerű polgárnak számít, mint például Stanley Baldwin és Anthony Eden.

Azt hiúné az ember, hogy az öröklött arisztokrácia úgy folyik tovább, mint a foyam vize. Ez azonban nem áll. Például a skótok. Az 1707-es egyesülési aktsussal megszűnt a skót nemesség kinevezése. Ma 230 év után, ez a rend már csak árnyéka a réginek. Ezért az angolok minden évben kiemelnék néhány személyiséget a polgárok sorából, hogy utánpótlással segítsék fenntartani a magas nemességet. Az ilyen polgárok három osztályból kerülnek ki: katonák, politikusok és gazdag emberek.

A katonák osztályában találjuk a wellingtoni és marlbroughi herceget és legújabbban olyan férfiakat, mint lord Kitchener of Kartoum, lord Byng of Vimy és lord Beatty of the North Sea. Ebből látható, hogy a peereknek nem kell feltétlenül azokon a helyeken lakniuk, vagy azokból származniuk, ahonnan nemesi előnevüket kapják.

Ilyen barouet például Anthony Eden testvére, aki Maryland (USA) hatodik baronetje, mert állítólag egyik őst elűzték a kormányzó székéből, amikor a kolónisták Anglia ellen fellázadtak.

A politikusok közül kinevezett nemesek egyike Viscount Snowden. Számára a peer-méltóság agmenháznak számít és arra való, hogy a lordok házába nyugalomba küldjék. Erős mozgalom indult meg, hogy Ramsay Macdonaldot is, mint lord Iossie-mouthot is ily módon eltüntessék az örökévalóságba.

Es végül a gazdag emberek. Miután a miniszterelnök terjeszti elő a királynak az urak neveit, akiknek kijár a peer méltóság, a legegyszerűbb eljárás ahhoz, hogy családjának megszerezze valaki a nemesi címet az, hogy hatalmas összeget bocsát valamilyen politikai párt választási alapjának rendelkezésére. Amerikában az ilyen hűség-bizonyítékot azzal honorálják, hogy az illetőt kövére nevezik ki valamilyen jelentéktelen országba. Angliában ezért peer-méltóságot adnak. S mindez nagyon egyszerű és méltóságát teljesen törtenik, de a „politikai-szolgálatnak” igen sok báró köszönheti a címét.

A HABSGURG TRAGEDIA Bruno Brehm világhírű történelmi regénye. Eddig megjelentek: Igy kezdődött (Aps és Este). Füzve 172, kötve 231 lej. A kétféle megjelent A befejező kötet: Ez lett a vége (Brest-Litovsktól a békekötésig). Füzve 172, kötve 231 lej Lepagenál Cluj. Vidékre utánvétellel azonnal.

Csak az a mérnök üzheti mesterségét, aki erre engedélyt kap a mérnöki kamarától

Uj törvény készül a mérnöki foglalkozás gyakorlásáról és a mérnöki cím használatáról

Bucuresti, december 16. (Az Uj Kelet tud.) R. Franasovici közmunkaügyi miniszter törvényjavaslatot készített a mérnöki foglalkozás gyakorlásáról és a mérnöki cím használatáról, amelyet közelebből terjeszt a kormány a parlament elé.

A törvényjavaslat első szakasza kimondja, hogy a mérnöki foglalkozást csak azok gyakorolhatják, akik erre elnyerték a felállítandó mérnöki kamara (Colegiul Inginerilor) hozzájárulását.

A törvény második szakasza felsorolja azokat a diplomákat, amelyek birtokában valaki a mérnöki foglalkozás engedélyezéséért fordulhat a mérnöki kamarához. A diplomán kívül egyúttal igazolnia kell, hogy román állampolgár, hogy összes polgári jogainak birtokában van.

A törvény felsorolja azokat az intézeteket, amelyek által kibocsátott mérnöki diplomákat érvényeseknek tekinti, megemlíti azokat a kivételes eseteket, amelyekben valamilyen külföldi állampolgár mérnök számára engedélyezi a mérnöki foglalkozás gyakorlását.

Az új törvényjavaslat hatodik szakaszában úgy intézkedik, hogy a mérnöki kamara oly értelmű határozata ellen, amellyel valaki számára a mérnöki foglalkozás üzéséhez szükséges engedély kiadását megtagadja, csak a semmitörvényes helyre, amíg a semmitörvényes dönt, a mérnök foglalkozását nem gyakorolhatja.

Capitol Muzgó

Karácsony előtt a legnagyobb bécsi operettlágér!

Válik a feleségem

(Tanzmuzik)

Bécsi muzsika! Zenéjét írta: Max Niederberger, a bécsi Zeneakadémia tanára. Főszereplők: LEO SLEZAK, LIANE HAID, GEORG ALEXANDER, GUSTI HUBER.

Könnyfakasztó gázzal és gépfegyverekkel kényszerített megadásra 100 rendőr és 25 detektív egy híres amerikai gangsztert

NEWYORK, december 16. (Rador.) Filmbeillő körülmények között fogta el tegnap a newyorki rendőrség Brunetti ismert gangsztert. Huszonöt detektív és 100 rendőr, Hoover, a titkosrendőrség főnöke vezetésével körülvette a házat, amelyben Brunetti tartózkodott. A rendőrség és a házban tartózkodók között formális gépfegyver és kézigránátharc fejlődött ki. A harc egy óra hosszat tartott, a ház közben kigyulladt és Brunetti kénytelen volt letenni a fegyvert. A gangsztert rövidesen bíróság elé állítják, amely valószínűleg villamoszékbe ülteti.

Ujabb jelentés szerint a harc folyamán több ezer golyót löttek ki és dacára a házban kiült tűznek, a bandátok további ellenállást mutattak, amikor a rendőrség könnyfakasztó bombákhoz folyamodott. Ezek megtették hatásukat és a gangszterek sorra megadták magukat. Brunettivel együtt letartóztatták feleségét is, akit több gépfegyvergolyó talált el, úgy hogy súlyos állapotban szállították kórházba.

„A zsidó irredentizmus veszélyezteti Románia határait”

A Porunca Vremii legújabb vérvádja, avagy Sumuleanu professor „leleplezése”

Bucuresti, december 16. A Porunca Vremii mai számában „A zsidó irredentizmus veszélyezteti Románia határait” cím alatt három hasábos tudósítást közöl. Ez a lap, amelynek jellemzéséhez nehéz olyan kifejezést találni, amelyet a cenzura nem törölne, összes eddigi zsidóellenes szörnyűségeit felülmúlja a zsidók irredentizmusáról szóló „szenzációs” leleplezése. Természetesen távol áll tőlünk a gondolat, hogy efféle agyméreggel vitába szálljunk. Közöljük azonban az irást, hogy milyen módon és milyen eszközökkel igyekezik a jobboldal atmoszférát teremteni és bujtogatni.

Ime: A december elsején rendezett antirevizionista gyűlésen felszólalt dr. Corneliu Sumuleanu iasii egyetemi tanár is, aki beszédében rendkívüli fontosságot leleplezések tett. Nem kevesebbről van szó, mint arról, hogy a nemzetközi zsidó titkos szövetség bűnös tervet készített Románia megcsonkítására, hogy a mi földünkön valódi zsidó államot teremtsenek. A terv akkor volna életbe léptetendő, midőn a magyarok és bolgárok megcsonkítanák az országot. Nyilvánvalóan nem egyéni improvizációról van itt szó, hanem egy kollektív és alaposan kidolgozott elgondolásról. A titkos zsidó kormány ezzel igyekezik most atmoszférát teremteni.

— Elérkezett az ideje — mondotta beszé-

dében Sumuleanu, — hogy rámutassak arra, mire készül a zsidó Kahal Románia ellen. A nemzetközi árja hirszolgálat egy magát Rossnak nevező orosz emigránstól kéziratot kapott, amely a zsidókérdés végleges megoldására tartalmaz javaslatokat. Eszeint Basarabiát elvonnék Romániától, az ottani keresztény lakosságot kiűznék és a Szovjetunió, Lengyelország, stb. zsidóságot oda telepítenék. A terv szerzője ekképpen próbál független zsidó államot teremteni. Ross el akarta küldeni ezt a tervet a genfi zsidó világkongresszusnak, de ezt megelőzően nyilatkozatot kért a nemzetközi árja hirszolgálatól, hogy hozzájárul-e. A nemzetközi hirszolgálat a terv ellen foglalt állást, miután az egyoldalúan előnyöket biztosítana a zsidók számára, a keresztények terhére.

— Két hónappal később a nemzetközi hirszolgálat ismét megküldött egy tervezetet. Egy ismeretlen, aki azt állítja magáról, hogy Alexis Nikolajevics és fia a meggyilkolt Miklós cárnak, felhívásokat küldözget az orosz emigránsokhoz, amelyekben „Alexis trónörökös” államrestauráló programját fejti ki. Dicséi a nemzeti szocialistákat, az olasz fasizmust, majd kijelenti, hogy lehetőséget akar adni a zsidóknak arra, hogy európai területen megteremtsék a maguk államát. Azt akarom, — mondja Alexis — hogy legyen saját kormányuk élén egy Dávid tör-

zsehből, vagy a bíraktól leszármazott cárral.

— Bár Basarabia nevét nem említi Alexis, nyilván ugyancsak arról van szó, hogy Keleteurópa független zsidó államot teremtsenek. A zsidó Kahal különböző nemzetközi kalandorok közvetítésével a zsidó hatalom új formáját készíti elő Európában. A palesztinai állam kiegészítőjeképpen a Kahal a Fekete-tenger partján is új zsidó államot akar alapítani. Érdekes, hogy ezekben a tervekben a zsidók elismerik az antiszemitizmus létjogosultságát és tömjenezik úgy az olasz fasizmust, mint a német nemzeti szocializmust. Sőt mi több: tervüket az antiszemitizmus zászlaja alatt és annak segítségével akarják megteremteni. Nyilván egy a finnországi Ross nevű zsidó, mint az állítólagos Alexis cárevis nem egyebek, mint a zsidóság exponensei. A helyzet tehát az, hogy nemcsak a nyugati határon vannak ellenségei az ország integritásának, hanem magában az országban is, közöttünk élnek és gazdagnak a mi kárunkra.

A Porunca Vremii Sumuleanu professor leleplezéséhez természetesen megfelelő kommentárokat fűz. Kijelenti, hogy annyira perfid intrikáról van szó, amely csak a zsidók sáfári mentalitásával egyeztethető össze. A zsidók azért finanszírozzák a revizionista mozgalmat, uszítják a magyarokat, a bolgárokat és ukránokat Románia ellen és igyekeznek ellenségességet szítani Németországgal és Olaszországgal szemben, hogy az országot teljesen izolálják és jótalanságnak a martírizált Románia testéből. E gyászos zsidó provokálás nem maradhat válasz nélkül. Eppen ezért a lap bejelenti, hogy visszatér erre a „drámai problémára” és azt közelebbi megvitatás tárgyává teszi.

Leon Blum

— Beregi Tivadar könyve a francia miniszterelnök emberi, iró, államférfi működéséről —

A „Világosság” könyvkiadó vállalat kiadásában érdekes könyvecské hagyta el a sajtót pár nappal ezelőtt. A könyv szerzője: Beregi Tivadar párizsi magyar újságíró, címe pedig egyszerűsége mellett is sokatmondó: Leon Blum.

A jelenlegi francia miniszterelnök, Leon Blum emberi, iró és politikai pályafutását tárgyalja a könyv, komoly felkészültséggel és mindvégig a laikus közönséget is kielégítő érdekességgel.

„Tanulmányomban — mondja a szerző — nem akartam Leon Blumot mítizálni, hanem minden elmagyolt tendenciát nélkül meg akartam mutatni az igazi Leon Blumot, akit ma az egész világreakció gyűlöli és támad, de akit a világ népeinek szeretete övez.”

Ebben a nyugodt, tárgyilagos hangnemben, az újságíró színes és finom árnyalatokat írnt is érzékkel bíró tollával rajzolja meg Beregi Tivadar Leon Blumot, az embert, az író, az államférfit.

Az emberről írván, így jellemzi a francia miniszterelnököt — közvetlen tapasztalatai alapján — a szerző: „Ha a tribünön látjuk a tömegek előtt, mindig lenyűgöz bennünket, ami benne annyira sajátosan emberi: a lélek arisztoteleszi nyugalma, a fegyelmesség, kristálytiszta intellektualitás (mélyültségek).”

Csak kevesen tudják, hogy Leon Blum, mint a legtöbb francia államférfi, pályája elején értékes irodalmi munkásságot fejtett ki s talán, ha Jaurés-szal való találkozás nem kényszeríti ki a politikai élet harcterére — ma egyike volna a modern francia irodalom legismertebb nevére reprezentánsainak.

Első írásai a „Revue Blanche” című modern folyóirat hasábjain jelentek meg, mely akkor a fiatal realisták folyóirata volt. Rendkívüli művészi érzékre és elmélyedésre valló tanulmányai, éles látású kritikai rövidesen rátereltek az irodalmi közvélemény figyelmét. Romain Rolland, André Gide az irodalom egyik várományosát látták benne annak idején. Pierre Veber, a lap egyik munkatársa ezt írja róla: „Leon Blum a magas filozófiát hozta nekünk.”

Különösképpen Stendhal és barátja: Marcel Proust szemje hatott Blumra döntően. A szocializmussal Jaurés-szal való találkozására nyerte meg Leon Blumot, akinek határtalan rajongója volt. Leon Blum maga mondja el, milyen elematáris hatással volt reá Jaurés gazdag egyénisége, akivel az emberi igazságért való heroikus harc közössége kapcsolta össze.

A szocializmus eszméért való izzó harcban válik Leon Blum a mai Franciaország egyik legkiválóbb publicistájává, parlamenti debatterévé és néptribunájává.

A további fejezetekben Blum reformatori tevékenységét és a béke megszervezési körüli kimagasló szerepét ismerteti rendkívül érdekesen a szerző.

A napjainkban különösképpen aktuális tanulmány a legmesszebbmenő érdeklődést érdemli meg, már azért is, mert Leon Blum pályafutásának érdekes epizódjairól közlünk alig van tájékoztatva. A könyv ára mindössze 12 lej és minden tözsdében és lap-elárúsiótnál kapható.

Mint lehet, me

Szerény e

Bucuresti, de tud.) Az Adever express interjut „apirenden lévő mint mindig, huri vid válaszokban. bel- és külpolitik va el ezuttal sen Argetoianu felé vetés nyilait.

— Miért nem zottság ülésen? — Nem tartoz hangzott a válasjuk az, hogy egják ki a fejüket.

— Mit mondot volna az ülésen?

— Hogy Romá ki hallattára csit lettek volna, m akik mindent tu

„Vencer e

Larg akko utols kezé

Valencia, decer nyolcórásba kültáson jelent meg elnöknel. A látog optimista nyilatk patok sorsát ille ést az alábbiak

Jaime Miratvil ság biztosának saára, Largo Cabdott. Autón tett tól Valenciáig é veszélye ellene pontban meg elnök előtt.

Volt szerencse balleróval és m tartására: tulsá Largo Caballero

NEV JU

Iősleges szavai elárulja munk beütve jelképe danielvóját: köztársasági „vencer o mo

— Lehetség ellenségeskedo kérdeztük.

— A korm cot, még hog kelök kezére tus kockázat torit el ettől A rövid é

Minthogy az egész világ várja, lehet, hogy nem lesz háború — mondotta Iorga professzor

Szerény emberek kormányát kívánja Iorga az ország élére

Bucuresti, december 16. (Az Uj Kelet tud.) Az Adeverul mai számában érdekes express interjú közöl Iorga professzorral, a "aprenden lévő kérdésekről. A professzor, mint mindig, humoros és jelentőségteljes rövid válaszokban ismertette véleményét a bel- és külpolitikai helyzetről, nem mulasztva el ezáltal sem, hogy egykori munkatársa Argetoianu felé ne irányítsa a guny és megvetés nyilait.

— Miért nem vett részt a külpolitikai bizottság ülésén?

— Nem tartozom azon büvések közé, — hangzott a válasz, — akiknek legfőbb idejük az, hogy egyszerre több ablakon dugják ki a fejüket.

— Mit mondott volna, ha mégis részt vett volna az ülésen?

— Hogy Románia politikáját nem milderki hallattára csinálják. Ha mégis kétségeim lettek volna, megkérdeztem volna azokat, akik mindent tudnak.

— Azt mondják, hogy részt fog venni a következő kormányzásban.

— Nem érzem szükségét annak, hogy a jelenlegi politikai helyzetet változtassanak. Nincs semmilyen ambícióm, sem elhivatásom, sem tehetségem.

— Hogyan látja a következő kormányt?

— Szerény emberek kormánya. Elég egyetlen arcátlan, hogy mindent elrontson.

— Honnan rekrutálják ezeket a szerény embereket?

— Nyujtsa ki a király a kezét a sötétbe és minthogy szerencsés keze van, biztos vagyok benne, hogy valami jót fog megfogni!

— Hogyan látja a nemzetközi helyzetet?

— Az isten sem tudja kioldozni azt, amit az ördög összebogozott. A háború mindig akkor jött, amikor nem várták. Most, hogy az egész világ várja, lehetséges, hogy egyáltalán nem lesz, — fejezte be nyilatkozatát Iorga professzor.

„Vencer o morir“

Largo Caballero mondja: A harc akkor is folytatódni fog, ha az utolsó földdarab is a felkelők kezére jut

A spanyol miniszterelnök nyilatkozata a Le Moment-nek. „A forradalom Madrid ostromával kezdődött“

Valencia, december 16. A Le Moment Spanyolországba küldött munkatársa kihallgatásán jelent meg Largo Caballero miniszterelnök. A látogatás során Largo Caballero optimista nyilatkozatot tett a kormánycsapatok sorsát illetően. Az érdekes beszélgetést az alábbiakban ismertetjük:

Jaime Miravilles, a katalán kormányzás biztosának szeretetreméltó közbenjárására, Largo Caballero kihallgatásán fogadták. Autón tettük meg az utat Barcelonától Valenciáig és az ut minden hátránya és veszélye ellenére is a meghatározott időpontban meg tudtuk jelenni a miniszterelnök előtt.

Volt szerencsém már találkozni Largo Caballeroval és még emlékeztem akkori magartására: tulságosan is tartózkodó ember. Largo Caballero általában nem szereti a fő-

leari szigetéről beszélünk, amelyek hadászati szempontból védhetetlenek. És amikor befejeztük mondanivalóinkat, egészen egyszerűen háromszor egymásután ismételi el:

— Conti ruamos luchando. (Folytatjuk a harcot.)

A válasz világos és tiszta. Ez nem az indiszkrét kérdézősködőnek adott válasz. Ez egy főnök döntése.

Felteszem azt a kérdést, hogy vajon Madrid eleshetik-e? Largo Caballerot hevesen utasítja el ezt az eshetőséget.

— A katonai erők és a polgári lakosság elszánta magát arra, hogy a végsőig védelmezze Madridot. Madrid nem fog elesni.

Kétségtelen, hogy katonai szempontból nagyon kevés függ a fővárostól. Még ha a felkelők kezére is jutna, ennek legfeljebb morális, de nem katonai következménye volna a forradalomra. Ezt a kérdést fejtegetjük Caballero előtt, aki azonban elismétli szavait:

— En ujra kijelentem önnek hogy végképpen elszántuk magunkat az ellenállásra az utolsó emberig, az utolsó négyzetméternyi földig

A háború csak most kezdődött

Kis szünet után Largo Caballero emelt hangon folytatja:

— Csak annyit mondhatok, hogy a háború most kezdődött el. Csak most rendelkezik a kormány az ellenfelével összemérhető hadianyaggal. Most jó felszereléssel, végre megfelelő módon fel vagyunk készítelve a védekezésre és meg van az a lehetőségünk is, hogy megfelelő pillanatban támadást kezd-hessünk.

Majd kis páthosszal a hangjában, amely a tömegszónokra emlékeztet, Largo Caballero hozzátétele:

— Irja meg a világ számára: Spanyolország háborúja nem július 19-én kezdődött. Madrid ostroma jelzi a polgárháború kezdetét.

Amikor Madrid védelmének katonai szervezőtől kezdünk beszélni, a miniszterelnök kijelenti:

Idegen pilóták bombázták Madridot

— A hadsereg irányítását Miaja tábornok végzi. Ami a légitámadásokat illeti, megnyugtathatom önt, hogy az nem demoralizálta a polgári lakosságot. Tiszta spanyol szíjjel állhatom, és ezt erőteljesen ki is akarom hangsúlyozni:

a pilóták, akik Madridot bombázták, külföldiek.

Minden repülőgépek, amelyet lelőttünk, idegen volt a pilótája. A felkelők szolgálatá-

lősleges szavakat és jellegzetes termete, mely elárulja munkás származását, mintegy testbeöltve jelképezi tömör és határozott mondanivalóját: harc a végsőig, ami az egész köztársasági Spanyolország jelszava: „vencer o morir“ — győzni, vagy meghalni.

Két határozott válasz

— Lehetségesnek tartja elnök ur, hogy az ellenségeskedések hamar befejeződnek? — kérdeztük.

— A kormány nem fogja felhagyni a harcot, még hogyha az utolsó földdarab is a felkelők kezére esik. Még nemzetközi konfliktus kockázata sem riaszt vissza, vagy tántorít el ettől a mély elhatározástól.

A rövid és határozott válasz után a Ba-

Mély álmom..., de...

a baktériumok nem alszanak. Éppen éjjel támadják meg a fogakat. Ne adjon alkalmat rá, hogy az ételmaradványokon elterjedjenek. Minden étkezés után, különösen lefekvés előtt mossa ki száját és kefélje meg alaposan fogait

NIVEA fogkrémme!

Tisztántartja és fehériti a fogakat, óde lebeletet kölcsönöz. Kiváló jöhatásu, igazi NIVEA készítmény.

24 Lei

ban álló spanyol repülők visszautasították Madrid bombázását. Ne felejtse el, hogy szüleik, rokonai és barátai lakhatnak a fővárosban és ez magyarázza meg, hogy miért használhatnak a felkelők csak külföldi pilótákat a város bombázására.

Miután külföldről van szó, a párbeszéd természetesen a különböző európai nemzetek politikájára tér át. Alig kezdünk el Franciaországról beszélni, Largo Caballero így szól:

— Sohasem felejtettük el mély szimpátiánkat, amelyet nagy szomszédunk iránt érzünk. Ezek az érzések ma még erősebbek, mint valaha.

Largo Caballero ezután elfoglaltságára hivatkozik és rövid, de erőteljes kézfogással bucsúzik. A beszélgetés francia nyelven folyt le. Largo Caballero csak kis szünet után válaszolt a kérdésekre és válaszaiban mindig egy-két spanyol szót is használt. Nem beszél tökéletesen franciául, de minden szót megért. A beszélgetésnek ez a módja rendkívül jellemző a miniszterelnökre: néha kérdez, hogy időt hagyjanak neki a válaszra.

Időt szerezni — egyet jelent nála a győzelemmel. Mint ahogyan itt már közmondás-szerűen hangoztatják: „Az idő a köztársaság, Largo Caballero és kormányának szövetségese...“

Monteoro Rivas.

SELECT MOZGO MAI KEZDETTEL: SELECT MOZGO

A madarász

ZELLER világhírű operettjének filmváltozata, román-magyar feliratokkal, főszerepekben:

Maria Andergast, Wolf Albach Retty, Lil Dagover

Műsoron kívül hangos hirdó!

Négy ardeali államtitkár ki-nevezését követelik a liberális párt ardeali tagozatai

Az ardeali párttagozatok elnökei Tatarescu miniszterelnöknel

BUCURESTI, december 16. Kedden értekezletet tartottak Bucurestiben a liberális párt ardeali és banati tagozatainak elnökei. A Curentul értesülése szerint a tagozati elnökök elhatározták, hogy az ardeali igények fokozottabb támogatását fogják kérni a kormánytól. Az értekezlet határozatának megfelelően delegáció kereste fel kedden Tatarescu miniszterelnököt, akitől négy ardeali államtitkár kinevezését kérték. A miniszterelnökre bízták, hogy a következő nevek közül válassza ki a négy államtitkár: Stefan Bogdan, Stefan Pop, Ion Tibul, Vasile Codrea, Romulus Miot, Nistor, Aurel Cozma, Nerva Cozma, Titus Popovici, Colbazi, Emil Dan-dea, Emil Folea, Andrei Macovei és Romul Cotoiu. A négy államtitkár beosztását a közoktatásiügyi, belügyi, földművelésügyi, illetőleg pénzügyminisztériumokhoz kérték.

Ribbentropp a londoni angol-német egyesület vacsoráján gyarmatokat követelt Németországnak

Lord Londonderry a világ összes államférfiainak békeértekezletre való összehívását sürgette

London, december 16. (Rador.) Von Ribbentropp londoni német követ tegnap este az angol-német barátság szorosabbá tételére rendezett vacsorán felszólt és hangoztatta, hogy Németországnak feltétlen szüksége van gyarmatokra. Hitler kancellár úgy véli, hogy a gyarmatok elengedhetetlenek Németország számára, nyersanyag ellátása szempontjából, ami által javíthatni lehet a német nép életkörülményein. A gyarmati kérdés okos megoldása igen kívánatos ezért. Ami az Ausztriával szembeni politikát illeti, — folytatta a követ — az nem önkéntes, hanem a gazdasági téren való nemzetközi egyezmény hiánya által kényszerített politika. A szovjetek politikáját támadva, Ribbentropp rámutatott arra, hogy Németország nem kíván beavatkozni más államok belügyeibe, re nem fogja eltérni a Komintern beleegyezését a saját belpolitikájába, amit már a szakadékok szélére sodort.

derry válaszolt. A volt légügyi miniszter hangoztatta, hogy a világbéke megvédése céljából új metódusokat kell alkalmazni. Többek között nagy értekezletre kell összehívni az államférfiakat a világ minden részéből. Kezdetnek jó lenne, ha Baldwin Blum, Hitler és Mussolini összeülneek és kijelentenék a világnak, hogy nem lesz többé háború.

Fritz Rosenfeld

Tirili a világ körül

Pompás modern ifjúsági könyv 158 lej helyett 58 lej Lepagenál Cluj. Postán utánvétel. Kérjen teljes ifjúsági, karácsonyi és Judalca jegyzéket Lepagetól Cluj.

Ribbentropp beszédére Lord London-

ETI ÉLET

Orsován. Orsova...
 abásu chanuka-ünne...
 indkettő a legnagyobb...
 F. hó 13-án, szombat...
 szes tanácsterében a...
 a Makkabeusok emlé...
 szerkesztésében Eleve...
 eg. Dr. Mioc Dóra az...
 ismertette, a zsidóság...
 oltta és a Wizo felada...
 felkészültséggel. Lő...
 bi, az ardealszerte is...
 akében a zsidóság kü...
 lta be éles meglátás...
 a Wizo-csoport elnök...
 nyeiről beszélt, majd...
 ek, aki a nahalali is...
 ből olvasott fel felejt...
 őwenkopf Kálmáné a...
 és az alap különböz...
 ertette. Guttman La...
 fel. Megemlékezett a...
 erenci és a világujdon...
 tessel. Weil Szidónia a...
 el. sok jó tanácsot...
 s terén a zsidó anyák...
 odalmi rovatot vezette...
 d Giszkalay János „A...
 című köteményét szá...
 sággal. A divatról Spi...
 értéssel és bájos hu...
 é a közgazdaságot is...
 és ebbe a különben...
 egyéni derít vitt bele...
 a reklámok kacag...
 t. Az apróhirdetéseket...
 szerezte sok humorral...
 mellett, amelyet a lel...
 ek össze, reggelig tart...
 arnap délután a tanuló...
 zsig műsor keretében...
 t. A Mincha-ima, a...
 Frau Lili német prola...
 ján gimnáziumi tanuló...
 hajdani csoda történe...
 Teichner Gyuri, Held...
 a. Schreiber Gigi ro...
 Reicher Jóska magyar...
 Braun Sári egy kedves...
 ondott el románul. Az...
 óbb pontja a Löwen...
 Wizo-t című paró...
 Baum Edít, Friedmann...
 szusi, Schreiber Gigi...
 kitünően a gyűlésező...
 ívált a pötömyi Wit...
 ciz játéka és elragadó...
 mai. „Zséfi mindent...
 felvonással Spiller...
 szusi tartották vig...
 nu közönséget. A két...
 rgi sikert is eredmé...
 Ez különösen Schrei...
 enberg Árpád né leikes...
 ó.

A CFR beállította új buszait és máról holnapra bevonta az összes busz magánvállalatok koncesszióit

Sokszáz egzisztencia maradt kenyér nélkül. Több mint 100 százalékkal megdrágították a tarifát a Cluj-turdui vonalon. Ötös csoportokba állítja be az új buszokat a CFR

Cluj, december 16. (Az Uj Kelet tud.) Elegáns, új buszok hosszú sora hajtott végig a minap Cluj utcáin. Az autbuszok a CFR feliratát viselték és vasutas egyruhába öltözött sofőrök vezették. Az autbuszok felvonulása a CFR új autbuszainak akart reklámot csinálni. 15-én ugyanis beállították az egyes utvonalonokra a CFR autbuszait és ezzel a Clujon és környékén működött összes magánautbusz-társaságok megszüntették működésüket.

Az autbusz az utóbbi években rendkívül népszerű közlekedési eszköze lett különösen a szegényebb sorsú lakosságnak. A nagymértékben kiépült autbusz-hálózat az ország minden pontjára elvitte az utast és nagyon sok esetben lényegesen rövidebb utvonalon történhetett az utas-szállítás, mint az átszálló állomásokkal megnehezített vasuton. A CFR évről-évre egyre nagyobb és állandóan fejlődő konkurenciával találta magát szemben. Már két és fél évvel ezelőtt megkezdtek a tárgyalásokat az államvasutak abban az irányban, hogy nagy és kényelmes autbuszokat vásároljon és ő maga is autbusz-járatokkal próbálja letérni a magántársaságok konkurenciáját. Amikor erre vonatkozólag az új törvény megjelent, egyben közölték a koncesszió-tulajdonosokkal, hogy a magánautbusz-forgalom a CFR tulajdonába megy át és a koncessziókat kéthetes felmondással minden indoklás nélkül a törvény megszüntetheti.

48 járat helyett 12 járat — 100 százalékkal drágábban

Két és fél év után most valószínűtlen, hogy a CFR régi tervét. Clujon december 15-i kezdettel kivonták a forgalomból a Cluj és Turda között közlekedő magánautbuszokat. Az eddigi 48 járat helyett (24 Cluj—Turda és 24 Turda—Cluj) 12 járatot (6 Cluj—Turda és 6 Turda—Cluj) állított be a CFR, mely ezzel egyidőben még egy kellemes meglepetéssel szolgált.

A magánautó tarifája szerint Cluj és Turda között az oda és vissza szóló jegy ára 50 lej volt, a CFR pedig 59 lejben állapította meg az egyszerű menet árát.

Ez a tarifa az előbbivel szemben több, mint 100 százalékos áremelést jelent.

Valószínűleg hasonló lesz a helyzet a Cluj-oradeai vonalon is, ahol január elsejével kezdve állítják be az autbuszokat. Megszűntetik a Cluj-Albaulia vonalat, viszont Turda és Alba-Iulia között új járatot létesítenek. Miután a CFR mindig csak öt új autbuszt tud beállítani, az összes többi járatot megszüntetése fokozatosan történik meg, míg az ötös csoportokban szállított autbuszokat a szállító cégek a CFR rendelkezésére bocsátják.

Semmiféle kedvezmény nem érvényes a CFR autbuszokon

Az új rendszer célja a CFR részéről leplezetlen: újra a vonat felé akarja irányítani az utazó közönséget. Akkor ugyanis, amidőn az összes magánautbusz-járatokat megszüntették, megvonja a CFR autbuszain még azokat a kedvezményeket is, melyek a vonat utasainak járnak. Nem érvényesek az autbuszokra a szabadjegyek és a különböző kategóriájú kedvezmények. Amellett tehát, hogy több, mint 100 százalékkal megdrágítja az autbusz-forgalmat, eléri az autbusz-forgalomtól azokat is, akiknek eddig az autbusz olcsósága miatt mindenképpen kifizetődött az azokon való közlekedés.

Egész sereg munkás került az utcára.

Hallatlan pusztítást végez az új intézkedés a különböző magánvállalatok köteleibe tartozó alkalmazottak között.

Százakra megy azoknak az alkalmazottaknak a száma, kik a CFR autbuszok forgalomba állításának pillanatában kenyér nélkül maradtak.

Vonatkozik ez sofőrökre, jegyszedőkre, de veszély fenyegeti a hordárok egzisztenciáját is, mert az egyes autbuszállomásokon már olyan vészhirek terjedtek el, hogy az ott működő hordárok helyett a vasut hordárait fogják beállítani.

Kétségtelen, hogy a CFR autbuszaira is szerződöttni kellett új sofőröket és jegyszedőket. Egyrészt azonban az autbuszok száma 80 százalékkal csökkent, másrészt

pedig az új autbuszok alkalmazottait a november 17-én tartott vizsga alapján vette fel a CFR és mondanunk sem kell, hogy ezeknél a felvételeknél bizonyos szempontok is érvényesültek. Az autbusz magánvállalatok megszüntetésével jórészt kisebbségi egzisztenciák kerültek az utcára, kiknek most igen kevés kilátásuk van arra, hogy kenyérbe jussanak.

A CFR autbuszainak beállítása ugyanakkor súlyos, majdnem felbecsülhetetlen károkat okozott az eddigi koncesszió-tulajdonosoknak, akiknek az idők során vásárolt modern és elegáns autbuszok most használaton kívül maradtak. Miután az országban az összes vonalakat a CFR veszi át, száz számra maradnak gazdátlanul ezek az autbuszok és a CFR nem nagyon mutat hajlandóságot, hogy azokat átvegye eddigi tulajdonosaiktól.

Annai kétségtelen, hogy az autbusz-közlekedés, mely a városok és falvak közötti összeköttetés egyik legkomolyabb szerve volt, ugyszólván elvesztett a kisegzisztenciák számára, akik a borsós új tarifát aligha tudják megfizetni. A CFR győzött: valószínűleg sikerült elérnie, hogy a kisegzisztencia visszatérjen az autbusz kedvéért cserben hagyott közlekedési eszközhöz, a vonathoz.

Az orvos-önkéntesek kötelező falusi szolgálatáról szóló törvény vitája a kamarában

Angheliescu hadügyminiszter a törvényjavaslatainak eredeti formában való megszavazását kérte a kamarától

Bucuresti, december 16. A kamara keddi esti ülésén kezdték meg az orvosok, állatorvosok és gyógyszerészek sorozásáról szóló törvény módosítására vonatkozó javaslatot, mely szerint az orvosok két hónapi katonai kiképzés után nyolc hónapot falun fognak tölteni, majd alaposabb katonai kiképzés céljából a hadgyakorlatokra is behívják őket. Angheliescu tábormok-hadügyminiszter felszólalásában kifejtette azon álláspontját,

hogy a más országokkal szemben a romániai orvos-önkéntesek helyzete valószággal tartalomtalan és a nemzetvédelem érdekében kéri a képviselőket, hogy a javaslatot eredeti formájában szavazzák meg.

Costinescu egészségügyi miniszter a vita folytatásának a legközelebbi ülésre való elhalasztását kérte, amire a Ház hozzá is járult.

Hosszu háborura rendezkedik be a valenciai kormány

Négyezer foglyot cserélnék ki egymással karácsonykor a spanyol hadviseiő felek

A Daily Herald jelenti Valenciából, hogy jól értesült spanyol ködőkben a polgárháborúnak egy évvel való meghosszabbítására számítanak. A valenciai kormány hosszú háborúra rendezkedik be s a kormány részéről azt állítják, hogy a polgárháboru elhuzódása az ő érdeküket szolgálja. Rövidesen megjelennek az ujonnan felszerelt csapatok s két héten belül már érezhető lesz annak hatása.

Ugyancsak valenciai hivatalos forrásból jelentik, hogy a ceutai felkelő-flottabázis egyik hidróplánja megjelent a malagai kormányhatóságoknál és azok rendelkezésére állt. Mivel a gépben ülő tiszt nem akarta magát megadni a kormánycsapatoknak, a pilóta és szerelő repülés közben megölték. A gépben ülőket Malaga lakossága melegen ünnepelte.

Az angol baloldali sajtó úgy tudja, hogy a valenciai kormány oldalán négy, angolokból álló zászlóalj harcol. A baloldaliak remélik különben, hogy rövidesen még egy ilyen zászlóaljat sikerül felállítaniok. Az a körülmény, hogy angolok harcolnak a spanyol kormánycsapatok oldalán, a londoni kormányt is erősen foglalkoztatja. A lapok szerint kormánykörökben tanulmányozzák, hogy melyik angol törvény tiltja az angol alattvalóknak idegen hadseregben való szolgálát. Közik a lapok egy 1870-ben hozott törvény idevonatkozó szakaszát, melyek szigorú büntetés terhe alatt ilyen tilalmat foglalnak magukban és még ma is fennáll ez a tilalom.

A franciaországi Bayonnéba érkezett hír szerint a karácsonyi ünnepek alkalmával a

felkelők 4000 foglyot cserélnék ki a kormánycsapatokkal.

Uj offenzívára készül Madrid ellen Franco tábornok

Az ABC katonai tudósítója nagy jelentőséget tulajdonít a most készülő spanyol felkelő-offenzívának. Madrid kiirtására számít azzal, hogy a fővárost a kormánycsapatok feltétel nélkül fogják átadni. Katonai körökben kíváncsian várják Franco tábornok terveinek nyilvánosságra hozatalát. Hír szerint Franco tábornok a spanyol kormánycsapatokat a jelenlegi álló harcok helyett mozgó harcokra akarja kényszeríteni.

— Meghülésnél, náthalásznál, torokgyulladásnál, mandulalobnál, fülkatarusnál, valamint idegfájdalmaknál és szaggatásnál naponta fél pohár természetes Ferenc József keserűviz nagyon jót tesz, mert a gyomor-bélcsatornát alaposan kitisztítja és dezinficálja, azoknál pedig megfelelő emésztést biztosít. Az orvosok ajánlják.

— Dor Chadas előadás. A Dor Chadas kulturrendezés seregezetének keretében, a legközelebbi gyűlésen, pénteken este 1/9 órakor a neolog elmei iskola nagytermében Jámbor Ferenc tart előadást Spinozáról. Vendégeket szívesen látnak.

— Teadélután a KKL javára. A Cristal Palace igazgatósága közli, hogy legközelebbi teadélutánját a KKL javára vasárnap, december 20-án délután 5 órai kezdettel rendezi. A teadélután keretében szuttal is műsor.

Meghalt Feleky Géza

A haladó szellemű magyar újságírásnak egyik legkimagaslóbb jelentőségű tollforgatója hunyt el tegnap tragikus körülmények között Budapesten: Feleky Géza dr., a Magyar Hírlap főmunkatársa.

Írói és újságírói pályafutását műkritikusként kezdte: a Nyugatba írta finom megfigyelésre való, kitünő ízléssel és nem mindennapi stílusról készített komponált bírálatait és tanulmányait.

Mint újságíró, már pályája kezdetén egészen rendkívüli tudásával — s mint a Magyar Hírlap külpolitikai rovatvezetője — kitünő informáltságával tűnt ki. A nyugati demokrácia nagy államférfiáról írott portréi az egész magyar nyelvterületen mindig általános feltűnést keltek. Pontos tárgyi és személyi ismerete, elemző készsége és elbeszélői vénája a legbonyolultabb társadalmi és politikai kérdéseknél is rendet tudott teremteni.

Zsig-vérig magyar demokrata újságíró volt dr. Feleky Géza, akinek haladott humanista meggyőződéséért a magyar kurzus reakciójának számos üldözöttségét kellett szenvednie.

Írói pályafutását Kiss József Hét című lapjánál kezdte, mint közönművészeti kritikus. Munkácsy Mihályról kivételes értékű monográfiát jelentetett meg, amely nemcsak irodalmi, hanem közönművészeti körökben is a legkomolyabb elismerést váltotta ki.

Újságírói pályáját 1919-ben a Pesti Naplónál kezdte, amelynek vezércikkírója lett, majd a Pester Lloydhoz szerződött, ahonnan később a Világ című polgári radikális laphoz ment át, melynek irányja legjobban megfelelt világszemléleti és politikai meggyőződésének. A Világ betiltása után lett a Magyar Hírlap főmunkatársa, amelybe közel egy évtizeden át írta mindig érdekes, mindig eseményszámbanó, politikai felkészültséget eláruló külpolitikai és társadalmi értékű cikkeket.

Feleky Géza dr. jómódu, előkelő budapesti zsidó családból származott: apja Feleky Hugó dr. urulógus-orvosprofesszor volt, aki fiának a legjobb nevelést adta. Feleky Géza Párizsban, Berlinben, Budapesten és Londonban végezte tanulmányait és már egészen fiatal korában az irodalmi élet számos kavargásába került.

Szerkezete általában gyöngye volt s talán ez okozta, hogy az a kétoldali tüdőgyulladás, mely két héttel ezelőtt ágyba döntötte, korai és tragikus halálának (mindössze 46 éves volt) okozója lett.

Feleky Géza halála óriási megdöbbenést és egyben mélyeséges részvétet váltott ki a magyarországi írói és újságírói társadalomban, de komoly részvétet kelt a kisebbségi nyelvterületeken is, ahol Feleky Gézának számos nagyrabecsülője volt.

Január 9-én tárgyalják Herz Márton kártérítési perét

Bucuresti, december 16. (Az Uj Kelet tud.) Kedden kellett volna, hogy tárgyalják Bucurestiben Herz Márton kártérítési perét, akit tudvalevőleg megfosztották állampolgárságától és illetét is bezárták és ezért hatvanötmillió kártérítési pert indított az állam ellen. A kártérítési per tárgyalását, mely iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg, január 9-re halasztották.

— Elmaradt a zsidó ifjusági chanuka-est. A zsidó ifjusági szervezetek tegnap estére hirdetett Chanuka-estje hatósági engedély hiányában elmaradt. Az engedélyt dr. Fischer József és dr. Marton Ernő személyes intervenciója ellenére sem kapta meg a rendezőség, amely ezután közli, hogy az estélyt az első lehetséges alkalommal megrendezi.

Dr. Becsky Irén orvosnő (a wien Lázárgyermekeklinika v. asztizense) vezetése alatt álló

Gyógypedagógiai Otthon

felvesz bejáró és (korlátolt számban) bentlakó gyermekeket.

Sikerrel gyógyít:

Beszédhibát, dadogást, halló-némákat, nehezen nevelhető gyermekeket (notórius hazudozást, lopást, korai sexualitást, dührohamot), gyermek-idegbetegségeket. Eredményeikről számos referencia.

CLUJ, Calea Regele Ferdinand Nr. 71.

KÖZGAZDASÁG

Kiveszi a kormány az ármaximálást a városi tanácsok kezéből

Bucurestiben központi árszabályozó hivatalt állítanak fel

Bucuresti, december 16. (Az Uj Kelet tud.) Amikor két hónappal ezelőtt az ipari és kereskedelmi minisztérium bejelentette, hogy az árak alakulásával nincs megelégedve, hogy az árak spekulatív drágítását tapasztalja és ennek az uzsorának a letörése érdekében ismét életbe lépteti, megfelelően kibővített alkalmazásban, a rég eltemetett hitt uzsoratorvényt, az érdekelt kereskedelmi körök nem annyira attól aggódtak, hogy a kormány uzsoraellenes hadjárata komoly károkat fog okozni a kereskedelemnek és az iparnak, mint inkább attól félték, hogy ezeknek az intézkedéseknek a nyomában általános fejtelenség és zavar fog kerekedni.

Igy is volt. Akkor, amidőn komoly, szakavatott hatósági közegek foglalkoztak az árak alakulásával, mindannyiszor megállapítást nyert, hogy kényszerű árdragulásról ígér, de spekulatív áremelésről nem lehet beszélni. Az iparügyi felügyelőségek megbízást kaptak annak megállapítására, hogy a hazai gyárak visszaélnék-e az adott helyzettel és önkényesen szabják-e meg árakat? A felügyelőségnek válasza a kormánydeklarációra negatív volt.

Hasonló az esetek a kereskedelem terén is. Bucurestiben és az egész Ilfov megyében egyetlen uzsoramegállapítási jegyzőkönyvet sem vettek fel két hónap alatt kereskedők ellen. A vidéki városok turbuzgó ellenőrző közegei már tapasztaltak ilyen „áruzsorát“, azonban mindig kiderült, hogy az illető tisztviselőnek fogalma sincsen arról, hogy más az árdragulás és más az áremelkedés és neki csak az előbbi ellenőrzésére és megtorlására van joga, hatásköre.

Eppen ezeknek a félreértéseknek akarja elejét venni a kereskedelmi minisztérium azzal az újítással, amelyet az ármaximálás, helyesebben az árszabályozás terén életbe akar léptetni.

Az új rendszer alapvető elvét az az elhatározás képezi, hogy a kormány Bucurestiben központi árellenőrző bizottságot fog felállítani, amelynek tagjai sorában részt vesznek a kereskedelmi minisztérium, a földművelésügyi, hadügyi, stb. minisztériumok delegáltjai, a kereskedelmi és iparkamarai központ képviselője, stb. Ennek a bizottságnak a hozzájárulása nélkül egyetlen városi tanács sem hozhat árszabályozással, vagy maximalizálással kapcsolatos intézkedéseket.

A bizottság időről-időre megállapítja, hogy valamely közszükségleti cikknek mennyi a reális beszerzési ára. Ezt az árlistát közli az egyes városi tanácsokkal. A városi árellenőrző-bizottságok a maximá-

lis árak megállapítása alkalmával kötelesek ezt az árlistát alapul elfogadni és hatáskörük annyiban merül ki, hogy az árlistán szereplő árakhoz a fuvar és egyéb költségeket, valamint a kereskedői hasznot hozzászámíthatják. Ezzel a hozzászámítással jön aztán majd létre az illető város maximális ártáblázata.

Amennyiben a gyakorlat azt mutatná, hogy ez az eljárás nehézkes, akkor a meg-

A higiénia csodája!

amely minden más gumit hátrébe szorított, az új, garantált és feltétlenül megbízható, selyemvékony, nem érezhető: **PRIMEROS BRILLIANT EXTRA PRIMISSA.**

fordítottját fogják alkalmazni. A városi tanácsok, illetve városi árszabályozó bizottságok fogják majd megállapítani a maximális árakat és ezt a táblázatot közlik a központi árellenőrző-bizottsággal. A bizottság megállapítja, hogy a maximális árak mennyiben felelnek meg a tényleges viszonyoknak és vagy jóváhagyja, vagy elutasítja a városi maximalizálási rendelet javaslatát.

Emelni akarják a részvénytársaságok adóját

A nemzetgazdasági érdekekkel ellentétben áll a részvénytársaságok súlyos megterhelése. A pénzügyminisztérium lemondott a patenta fixa kiterjesztéséről

Bucuresti, december 16. Tudvalevőleg Canciov pénzügyminiszter hivatalba lépésekor úgy nyilatkozott, hogy tanulmányozni fogja a patenta fixa adókeret kiterjesztésének lehetőségét és ha csak az állam pénzügyei megengedik, úgy kiterjesztik azt az összes kereskedőkre.

Már hónapokkal ezelőtt megkezdtek az erre irányuló munkálatokat a pénzügyminisztériumban, de most megszakították azokat, mert a pénzügyminiszter megállapítása szerint a patenta fixa a jelenlegi feltételek mellett is már kiterjed az önálló kereskedők és iparosok 95 százalékára, így tehát nincs szükség annak kiterjesztésére.

A most érvényben levő patenta fixa adókeretnek tudvalevően 15 fokozata van. Az első fokozatba azokat sorozták, akiknek évi jövedelme nem haladja meg a 10 ezer lejt, az utolsó fokozatba pedig azok tartoznak, akiknek adóköteles évi jövedelme eléri a 150 ezer lejt, de annál nem nagyobb. Az évi 150 ezer lejt feletti jövedelmű kereskedők, iparosok, vállalkozók, diplomás és diploma nélküli szabadfoglalkozásúak az ugynevezett speciális adókövető bizottság hatásköre alá tartoznak, a részvénytársaságok és szövet-

keztek adóját pedig ugyancsak más bizottság tárgyalja. Azt is jelentik Bucurestiből, hogy a pénzügyminiszter azért vonakodik kiterjeszteni a patenta fixa keretet, mert az államnak legalább annyi jövedelemre lesz szüksége az 1937-38. költségvetési évben is, mint amennyi a folyó évben van. Ezzel indokolja a minisztérium azt az elhatározást is, hogy a részvénytársaságok minimális adóját felemeli, valamint a fogyasztási és forgalmi adót is növelni fogja közvetett úton, vagyis a közpértékek emelése által, amelyeknek alapján történik a forgalmi és fogyasztási adó megállapítása. A részvénytársaságok minimális adókulcsának felemelése kétségtelenül érzékenyen érinti a kereskedelmi és ipari társaságokat, mert hiszen a részvénytársaságok az első években még a rezsiültségeket sem keresik meg. Ha a kezdet nehézségeivel küzdő kereskedelmi és ipari részvénytársaságok vagy pedig olyanok, amelyeknek jövedelme fokozatosan csökken, — szigorúbb adókövetési feltételek alá kerülnek, úgy a megszűnés veszélye fenyegeti őket, már pedig elsőrendű nemzetgazdasági érdek, hogy ezek a vállalatok zavartalanul működhessenek.

gysis a forgalom több, mint 10 százalékkal csökkent. A részvénytársaságok forgalma 185.6 millió lejről 148.9 millió lejre, a fixkamatotású papírok forgalma pedig 175.6 millióról 169 millió lejre csökkent. A részvénytársaságok forgalma tehát 20 százalékkal esett vissza.

Nem tiltották be a csehszlovákiai behozatalt. Bucurestiből jelentik: A kereskedelmi minisztérium cáfolja azokat a híreket, amelyek szerint a csehszlovákiai behozatalt betiltották volna.

Könyvek Folyóiratok Diszertációk

a legmodernebb kivitelben készülnek a

FRATERNITAS

Könyv- és Lapkiadó Részvénytársaság nyomdájában Cluj, Str. Baron L. Pop 10. Telefon: 8-61.

ERŐSÍTŐ-FILM MŰVÉSZET

ROMÁN OPERA MUSORA

Csütörtök, dec. 17 (Timisoaran) Aida.
Péntek, dec. 18: (Timisoaran) Rigoletto.
Szombat, dec. 19: (Resitan) Alarcosbál.
Vasárnap, dec. 20: (Timisoaran) Tosca (matiné), este Alarcosbál.
Hétfő, dec. 21: (Aradon) Aida.
Kedd, dec. 22: (Oradean) Tosca.

Cluj

Szerda, dec. 23: Traviata.

ROYAL MOZGÓ MUSORA:

Ma utoljára: A bűnök városa. (San Francisco pusztulása). Clark Gable és Jeanette MacDonald nagyszerű, monumentális filmje.

Holnap, pénteken premier. Charles Boyer legtekélyesebb, művészi alakítása: a Kizsitva c. rendkívül érdekes párizsi történetben. Erich Pommer produkció.

EDISON MOZGÓ MUSORA:

3 film egyszerre: I. 13-ak rejtelme. Bünygyi film. Ginger Rogers-sel. II. Ellopott szerda. Fotóriporter. Vigjáték román és magyar felirattal. Szöke Szakáll, Hajdu E., Erna Rubinstein, Hans Riemann. III. Híradó. Helyárak: 10 és 15 lej. Kezdet: 3, 6 és 9 órákor.

A MUNKÁS MOZGÓ MUSORA:

Szerdán, csütörtökön, pénteken, szombaton és vasárnap 3, 6 és 9 órákor két világszencziós: I. Az ének szaryán. Filmoperett a newyorki Operaház tagjával: Grace Moore. II. A halálsgár. Izgalmas repülő filmdráma. Fősz.: Tala Birell, Ralph Bellmay és Willy Post. A vasárnapi előadásokon visszamaradni nem lehet.

APRÓ

HÍRÜZETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Állástkeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegű levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Kertes házban parkettes butorozott szoba kiadó. Bratianu 45. Gombos.

Butorozott, meleg szoba magános nőnél kiadó. Cim: Cluj, Feketéné, Str. Avram Iancu 5. I. em.

Blondel- és lécrámákat felkérjük, most rendelje meg, ne halassa az utolsó percet. „Pax“ Cluj, Cal. Victoriai 6.

Autorizált könyvelő 100.000 lej készpénzzel megfelelő állást keres, esetleg betársulást. Goldberger, Masaryk 21/a, I. em.

48 éves izraelita férfi némi vagyonnal benősülni óhajt. Levelet „Diszkrét“ jellegű alatt Rudolf Mosse hirdető Arad, továbbít.

Férjhez adnám 22 éves izr. vallású, önhibáján kívül elvált, háziasan nevelt, intelligens, közszeretben álló leányomat. Kelengyén, butorberendezésén kívül a hozománya 300.000 lej készpénzben és zongora. Biztos egzisztenciával rendelkező jobb tisztviselő vagy kereskedő, minden információt kibíró 30 év körüli fiatallembert keresek. Érdeklődők írjanak „Csak zsidóhoz“ jellegűre a kiadóhivatába.

Negru Voda 15. Üzlethelyiség, 2 szoba konyha, mellékhelyiség külön telken január 1-re kiadó. Érdeklődni Ludvignál, Prof. Marinescu 64.

Suche ein intelligentes deutsches Mädchen mit rumänische Sprachkenntnisse zu 8-9 jährige Mädchen. Dr. Fruchter Poieni de sub Munte Maramures.

Perzsaszőnyegek elutazás miatt 280x4 ebédli, beludzsisztáni és több összekötők, minden elfogadható áron eladók. Viszont-eladók kizárva. Érdeklődni délutáni órákban Str. Stroescu No. 11.

Naponta frissen fejt kóser tehén és bivaly tej — házhoz szállítva is — kapható Schwarz Ignáciánál, Str. Gen. Poetas 23.

Ha Bucurestibe jön, ne marassa el felkeresni a

Klein-Ciárdát

Bucuresti, Str. Popa Tatu 26.
Kitűnő házikoszt. — Ardeali borok.
Elsőrangú cigányzene. — Olcsó árak.
Reggelig nyitva.

Zsidó irodalmi könyvek

Kötetjé füzve 106.— lej. Vászonkötésben 158.— lej + taxa.

1. Simon Dubnov: A zsidóság története. (A magyar zsidóság történetének kiegészítésével) 360 lap.
2. Lázár Lajos: Palesztina. (Az első magyar beszámoló a század legnagyobb és legizgalmasabb kísérletéről) 129 kép, 4 térkép, 248 lap.
3. Otto Zarek: Moses Mendelssohn. (Eletrajzregény) 352 lap.
4. J. B. Bloch: ... és Tsa. (Regény a francia ipar világából) 352 lap.
5. Josef Opatosuh: Mordecháj, az erdei zsidó. (A nagy lengyel parasztlázadás regénye) 320 lap.
6. Zsidó írók. (20 kiváló zsidó író válogatott írása) 320 lap.
7. Max Brod: Reubeni herceg. (A renaissance legendás zsidó prófétájának regénye) 352 l.
8. Székely Béla: Az antiszemitizmus története. 370 lap.

LEPAGE-nál

Cluj. Kérjen teljes karácsonyi ifjúsági, szépirodalmi és Judaica jegyzéket.

„Jó szó

Chasidiz

Hetven zsidó tük aránylag és túlnyomóan ban, nyugodt, között vannak élénk fürdőle zsidócskákat, néhány család ból.

Görnyedt em — Hol lehet rászda, bodega — A cukrász Nischet ganz glé kevehz és vegy fizet egy husza ni, mint őseink kor a pusztában lem alejchem! Kezet szorítu — Honnan Erlaubn!

— Járom az lven a zsidó él — Ertem. El A chasidok eszköze a böly lyében röjja le abrichten. Gondolkodoba lóban az ember tással a büneit szor é dekes és és hallani.

„Magához keleti ősz zsidó piros volt az ab alacsony helyisé suk szerint má csak egy itókár Az öreggel h Persze a rabbi Teitelbaumok iv házasodott. Igaz ged, ami ellenk vel. Nem hagy a Keren Kajem Agudára. A ter miféle politikár — No és mag Nem sokat h — A magam neki, de a fiar mit mondjak. A fia éppen Csizmában, p az arcában. M ja a certifikát hasson. Apja é Es mégis ug

A város zsidó tizenegy év óta deji jesivát ve növendéke vo meg kell osztat Már az első év ditott a temple pondó épülete tári vers, amit nálak: „Szolg ujjongjatók ret van most soró jesiva is tartoz nek. Negyvenh gyelmezeit ifj aki menát sz gondatlanul áll latnak.“

Negyven-neg dos, tiszta ki biber-kalapja fejének. Feket öszes szakállá, dének és geszt lékezet Bal S nem elégedtek hanem azon i dással váljanak — Vajjon hetett, hogy Alba-Julára k neveléssel és vette ezeknek — Még az dött föl ez a cheskieltől kér kenáz rabbi. A neth responzu

A szomszéd föllapozta a

„Jó érzés tudni, hogy négyszáz gyermek nyugodtan alszik“

Chasidizmus és cionizmus között. Egy chaluc levelei az őrhelyről — Uioara és Târgu-Mures —

Hetven zsidó család lakik Uioarán, közöttük aránylag sok intellektuel, néhány iparos és tulnyomóan kereskedő. A kicsiny városban, nyugodt, leegyszerűsített körülmények között vannak az emberek, a nyári szezonban élénk fürdőélet zajlik, ez kissé segíti a zsidócskák, egyébként nagy a szegénység; néhány család kivételével, egyik él a másikkal.

Görnyedt ember jön szembe. — Hol lehet kóser enni? Van zsidó cukrászda, bodega?

— A cukrászda nem egészen megbízható! Nischt ganz glatt kóser. Menjen ide reb Jánkevhöz és vegyen magához egy oszonnát, fizet egy huszast és úgy fog visszaemlékezni, mint őseink a micrajimbeli halakra, amikor a pusztában bolyongtak. Egyébként solem alehemen!

Kezet szorítunk. — Honnan való és miben utazik, mit Erlaubn!

— Járom az országot, hogy lássam, milyen a zsidó élet a teremts 5697-ik évében. — Érttem. Sie tun gölesz abrichten.

A chasidoknál a bün vezeklésének egyik eszköze a bolyongás. Az egyén saját személyében rója le a nép bünhódását. Ez: gölesz abrichten.

Gondolkodóba ejtett a testvér szava. Valóban az ember letörleszti egy ilyen utazgatóssal a büneit. Még jó, hogy egyszerű-mászor érdekes és jellemző dolgokat lehet látni és hallani.

„Magamhoz vettem“ az oszonnát, tipikus keleti úsz zsidó szolgálta fel, tiszta fehér papiros volt az abrosz. Tejes terítőt jelentett az alacsony helyiségben, ahol a vendégek szokásuk szerint magukkal hozzák az ételt és csak egy itókára térnek be.

Az öreggel helyi dolgokról beszélgettünk. Persze a rabbról elsősorban, aki az új helyi Teitelbaumok ivadéka és a deji Panetekhez házasodott. Igazi chasid. Semmiben nem enged, ami ellenkezik csak egy kissé az elveivel. Nem hagyott a Tóra előtt „snóderolni“ a Keren Kajemetre, éppoly kevéssé, mint az Agudára. A templomát nem engedti át semmiféle politikára: országepítésre sem.

— No és maga igazat ad a rebbenek? Nem sokat habozik.

— A magam multja szerint igazat adok neki, de a fiam jövője szerint, nem tudom, mit mondjak...

A fia éppen akkor lépett a helyiségbe. Csizmában, puloverben, egészség-rózsákkal az arcában. Már régebben hachsarázott, várja a certifikátot, hogy mihamarább allíjzhasson. Apja és ő: két világ. És mégis ugyanaz.

A város zsidó papja Meisels József főrabbi tizenegy év óta lelkeskedik itt. Azelőtt a deji jesivát vezette, amelynek akkor száz növendéke volt. Amióta Uioara működik, meg kell osztania a tanítást a papi ügyekkel. Már az első években eredményes akciókat indított a templom fölépítése érdekében. Impozáns épületet. Egyik bejárója fölött zsolotári vers, amit különösen chasidok használnak: „Szolgáljátok az Urat félelemmel és ujjongások rettegéssel.“ A mikve építése van most soron: alapot gyűjtenek rá. A jesiva is tartozéka az ilyenszerű hitközségnek. Negyvenhárom, jó családból való, fejelemzett ifjú tanul Meisels főrabbinál, aki menzát szervezett meg számukra, hogy gondatlanul élhessenek a „tannak és szolgáltnak.“

Negyven-negyvenöt év körül lehet, gondos, tiszta külsejű; fekete a'iasz kabátja, biber-kalapja tekintélyt kölcsönöz érdekes fejének. Fekete keretes szemüvege, tömör, összes szakállja, finoman érezett kezei, beszédének és gesztusainak nyugalma sokban emlékeztet Bal Sem Tov tanítványaira, akik nem elégedtek meg az áldás osztogatásával, hanem azon igyekeztek, hogy maguk is áldássá váljanak.

— Vajon — kérdezem — hogyan történet, hogy Ezekiel Paneth, a Szilieziből Alba-Iulára került országos rabbi, askenáz neveléssel és távol a chasidok köreitől, fölvette ezeknek sajátos életmódját?

— Még az országos rabbi életében vetődött föl ez a kérdés. Magától rabenu Jecheskieltől kérdezte egy reb Słomo nevű askenáz rabbi. A feleletet megtalálhatja Paneth responzumaiban.

A szomszéd szobából kihozta a kötetet és föllapozta a 104-ik „szímet“. Néhány ha-

sábon fejtegeti benne szerző a chassidizmust, nem ugyan lényegét, mint inkább hatásait. „Ott kell lenni egy ilyen caddik mellett, látni kell önzetlenségét és áldozatos életmódját, hogy az ember fogalmat alkot-hasson arról, hogy mi az, átszeilemesíteni az anyagot.“

Való igaz. Látni őt, együtt lenni a caddikkal, bőjtjeiben és ujjongásaiban részt venni, kemény fekvőhelyen keveset aludni, „előszobának tekinteni a földi életet, de belenézni a sechina fényébe“ — mindennek kiváltságos szellemekben egész életre kiható nyomot kell hagynia. Tekintet nélkül multjára és való-lási beállítottságára.

Gyalog mentem át szép téli napsütésben Rásboienibe. Az uton hozzám szegődött egy öreg házáló. Caddik-hívó, a sok batyuzástól görnyedt háttal.

— Messiási idők! — mondja szomorú bizakodással.

— A jelek?

— Ismeri reb Szimche Bünem, a przysuchai caddik, modását? „Nagy zavarok fogják megelőzni a messiást.“ Tudósok lesznek, tudomány nélkül, gazdagok, pénz nélkül, közéleti emberek szív nélkül.“ Nem talál ez a mi időnkre?

Sok egyéb jel is szól a közel megváltás mellett — mondom a vándornak — de nem látjuk még az előrevetett árnyékát sem.

— Nem látjuk, de én érzem a jobb idők szelét. Majd megérzi maga is!

És batyuját átvette a kárijaira. Mert a hátán már nem bírta.

Târgu-Mures

Valamikor a jogászok csináltak belőle kávéházi várost. Amikor még az Itélőtábla mellett ügyvédi vizsgabizottság működött. A jelölt urak előkészületük közben szerettek elszórakozni, kártyázással, billiárdal, iddoggalással. Azóta a civisek megszokták és három kávéház, „élhető“ a városban: a Transsylvania, a Corzó és a Newyork. A Corzót már régebben üzlethelyiségek számára parcelláltak föl, a két másikból cukrászda lett. Kis vendéglők vették át a szórakoztatás biradalmát és a fatányéros városa visszalen-dült a régi világba.

Vagy előrelendült. Klubok tartják fenn a társaséletet, mint a legmodernebb városokban. Az Avoda-klub egyike a legnépszerűbbeknek. Nemcsak zsidók járnak föl, hanem más nemzetiségűek is, annak bizonyosságául, hogy a magára talált zsidó közösség szimpatikusabb, mint az, amely más nemzetiség-be igyekszik beolvadni.

A zsidó klub körül humoros bonyodalmak támadtak az utóbbi hetekben.

Az elnökség által kijelölt ármegállapító bizottság néhány fogyasztási cikk árát lecsökkentette a helyi piaci árak nivójára. Most ugyanaz a bizottság a régi árak visszaállítását követeli. Azt beszéli a városban, hogy az elnökség, vagy a tágabb választmány olyan határozatot készül hozni, amely elrendeli az intézőnek, hogy a bizottság tagjait a régi magasabb árak mellett szolgál-tassa ki, minthogy ők ezeket javasolták.

A többiekre pedig a mai árak lesznek érvényesek...

A cionista élet és munka mindig is friss és alkotó erejű volt ebben a városban. Az eredmények közül álljon itt néhány részlet Mose Barzilay leveleiből, amelyeket Palesztinából küldött a veszedelem hónapjaiban és később. Tessék megítélni belőlük a târgu-muresi cionista ifjak karakterét.

Ime a szemelvények:

„Az utolsó levél Anyunak és Babának közös levele, szeptember 24-én íródott. Közben lezajlottak az ünnepek. Előtte van, ahogy ünnep-estéken együtt ülnek az ebédlőben, a szépen terített asztal mellett. Az én egykori helyemet, Apurval szemben, valószínűleg most Leo foglalja el és biztos vagyok benne, hogy megemlékeznek rólam. Ezeket az estéken én kint állottam az őrhelyen és emlékek rajzot-tak körül. A fekete ebédlő, a fehéren megté-ritett asztallal. Apu valószínűleg keres em-gem, hogy megáldjon, mint rendszeren péntek este és ünnepkor, de most hiányzik. Leül-nek az asztalhoz és talán arról beszélnek, hol lehetek én most és mit csinálók.

Ketten állunk az őrhelyen és hallgatunk. Valószínű, hogy a másiknak is emlékei és gondolatai vannak és ő is valahol Lengyel-országban, vagy egyebütt van. A hónap első napjain sötétek az éjszakák. A sötétség rá-

Jobb világítás

jobb munka!

TUNGSRAM

D Duplaspirállámpa

borul mindenre; már három méterre nem lehet semmitsem látni. Néhány száz méterre tőlünk áll a Herzl-erdő. Csend van, csak a szunyogok zümmögése hallszik. Olykor felhangzik egy sakál fájdalmas, szivszaggató üvöltése. Mintha jel volna, hogy sok állati torokból ugyanaz a panaszos üvöltés hangozzon. Ez néhány pillanatra visszatér a való-sághoz. Eltűnik a kivilágított ebédlő, eltűn-nek a drága arcok, amiket úgy szeretnék látni. A sakál-üvöltés azonban megnyugtat, mert tudjuk, hogy amikor hangjukat merik hallatni, nincs ember a közelben. Megint csend van, ismét visszatérhetünk gondolatainkhoz. Néhány perc alatt átfutok régi éle-tem stációján. Ott vagyok a templomban Apu mellett, aztán hirtelen eszembe jut az első ünnep, amikor hiányoztam hazulról, amikor hachsarán voltam, amikor hiányoztam ha-zulról. Három év! Milyen kevés a multban és mégis mennyi minden történt benne! Szeret-nék bepillantani a jövőbe: mi lesz vajjon há-rom év múlva? Soha nem volt aktuálisabb a kérdés, mint most, ezekben a nehéz napok-ban.

Hirtelen lövés hallatszik a távolból és a gondolat megszakad... Levágódnak a földre és várukn, mi lesz. A lövések folytatódnak. A vasuti őrség vizsgálja felül a Ludd-Ras el Ain vonalat, bizonyára azt támadták meg. A távolból körülbelül három kilométerre becsújjuk. A gépfegyver megszakitás nélkül kattog. Közben gyönyörű tüzijátéknak va-gyunk tanui. Fehér rakétákkal megvilágít-ják a mezőket és keresik a támadókat. Fel-zavart szaklók és rókák futkosnak fejveszet-ten a mezőkben. Mi igyekszünk az állások mögött láthatatlanok lenni. Megint csend és a sötétség elborít mindent. De csak néhány percig. Most robbanás hallszik, majd megint lövések és az egész színjáték előről kezd-ődik. Pár perc és ez is bevégeződik. A feszül-tés elmúlik és mi megnyugtatóként rágyuj-tunk óvatosan egy cigarettára...

„Napi beosztásom a következő: Délután 6 órakor vacsorázunk és megyünk ki az őrhely-re. Az utóbbi hetekben már általában meg-szúntek a lövések és az őrségi szolgálat már valamivel könnyebb. Nem kell állandóan egy helyen állani, hanem patulokba is megyünk. Ennek ellenére legalább két hónapig még megerősített őrség lesz. Lehet, hogy január után már leszerelek. Az éjszakák hosszúak, raggal felhatig kint vagyunk. Rendszerint 11-ig alszom. Viszonylagosan most csend van az országban, az arabok dolgoznak és szeret-nének visszatérni az eddigi zsidó munkahely-ekre és vannak zsidó ültetvényesek, akik már gondolnak is az arab munkára. Ebből még nagy harc lesz, mert nem akarjuk, hogy a majdnem száz zsidó áldozat hiábavaló lett legyen. Most megindult az arabok részéről is egy erős gazdasági bojkott-mozgalom. Nem tudjuk, hogy már vége-e a zavargásoknak, vagy csak fegyverszünet van. Amíg fegyver van az arabok kezében, addig mi nem lehetünk biztonságban.

Megkaptam a kormánytól hivatalosan az engedélyt a névváltozásra. A nevem most Mose Barzilay. Remélem, apus nem bántódik meg, hogy az őskori Vas nevet levettém. Hiszen nem is olyan rég a Vas még Weisz volt.“

„Most az egész közvélemény a királyi bi-zottság megérkezésével foglalkozik. Tény-legesen már rég nem volt olyan fordulópont az országépítésben, mint ennek a bizottság-nak a munkája. Hat hónapi vérontás után minden szem feléjük fordul és arabok és zsidók egyaránt várják az ítéletet. Ki tudja, mit fog hozni: reményt, vagy csüggedést? Az egész világ számára talán semmitmondó jelentés ez a hír, valahol egy ázsiai ország-ban vérontás volt az ország lakosai között.

Es Anglia — rendes politikai szokása sze-rint — vizsgálóbizottságot küld ki, amelynek az ítélete lehet, hogy a gyarmatügyi minisz-terium valamelyik titkos aktaí között már készen van, még mielőtt a bizottság tényle-gesen munkába kezdett volna. De nekünk sokat jelent! Hat hónapon keresztül tanui voltunk, hogy a sok építőmunkát, a sok kul-turát és civilizációt hogyan próbálták go-lyókkal, bombákkal, tüzzel és fejszével széj-jelrombolni. Hat hónapon keresztül éjjel őriztünk és nappal dolgoztunk; építettünk és ültettünk. Most látni akarjuk, hogy érdemes volt-e. Látni akarjuk: van-e jog és igazság? Ha elérünk valamit, ha meg tudjuk tovább is őrizni a jogot az építésre, az alijára, az új településre, akkor kárpótolva leszünk minden át nem aludt éjszakáért, minden bor-zalmas szenvedésért a védőállásokban. Ör-vendek, hogy részt vehettem én is ebben a küzdelemben és egyáltalában nem igaz, amint Baba írja, hogy el vagyok keseredve. Nem vagyok elkeseredve, sőt örvendek és re-

Óvakodjunk a meghűléstől!

„Már a csontjaimban érzem a nedves-séget. Biztos, hogy meghűltem.“
— „Amint hazaérkezik, használjon Carmol-t bedörzsölésre és rö-g-tön elmúlik.“

*) Carmol a legjobb bedörzsölőszert meghűlés, grippe, reumatikus fájdalmak és láz ellen. Ára üvegenként 22 lej. Kap-ható gyógyszerárakban és drogériákban.

mélek. Most, hogy visszagondolok az elmúlt fél évre és a megfeszített munkára, látom, mennyire nem hiába voltam itt és az élet-forma, amit választottam, mennyire meg-adja az intenzív élet lehetőségét. Tartalmat ad! Jó érzés éjjel körüljárni a falut. Mint egy fekete lepel borít be mindent a sötétség, mindenki alszik, csak messziről hallszik a falu másik végéről a járőr jelzése. Jó érzés tudni, hogy négyszáz gyermek alszik nyu-godtan a faluban, mert néhány ember egész éjjel ébren van, fel és alá jár és vigyáz min-den neszre.“

Néhány adat a város zsidóiról.
1848 óta főleg a közeli falvak adták a hit-község kontingensét. A statusquo község el-sősorban kulturális munkájával tűnik ki. Az 1923-ban felépült hatosztályú modern elemi iskolája minta-intézet, épügy, r. int szép és komfortos kulturháza. Jótékony egyetei: Chevra Kadisa, Árvagondozó, Keren Kaje-meth, Felruházó egyeslet, Nőegylet, Népkony-ha, Nyugdíjalap, Poel Cedeq.

Az ortodoxok ötszáz tagból álló községe aránylag szegény, mert 1928-ban felépült templomukat még nem tudták bevakoltatni és a félig épült templomban tartják isten-tiszteletüket. Chevra, Nőegylet, Talmud tóra és jesiva alkotja lendületes kulturális és jótékonyági munkájukat.

(sz.)

Az egyoldalú szerződés

— Chaszid-történet —

Éjszakánként süt a hold. Szél muzsikál az ablakok alatt. Ünnepe van. A zsidók utolsó pénzükön pászkát, húst és bort vásárolnak a Pészach-ünnepe tiszteletére.

A berdicevi beszmedresben zajlik az élet. A fehér abrosszal leterített asztalokon, ezüst gyertyatartókban vastag gyertyák árasztják a fényt. Ezen az éjszakán ki-egyeneseedik a zsidó hát és eltűnik a gond a házakból. Minden zsidó — király. Mint Dávid. Mint Salamon. Párnákkal bélelt karosszék a trónjuk, bársonysapka a koronájuk. A zsidó asszonyok is királynék. Mint Bát Sába. Mint Sába királynője. És szépek, mint Sulamit. Az asztalokon zsiros ételek, vörös cibere-leves, tojásos tészta és bor. Ezen az éjszakán történt, hogy az Isten bekopogott a görnyedt zsidó házakba és így szólt:

— Elérkezett a megváltás!
Az agyongyötört zsidók hitetlenkedtek. De amikor tizenkettőt ütött az óra, mind felkerekedtek, vagyonukat hátizsákba rakták — a zsidó vagyon már akkor is befért egy kis hátizsákba — és elindultak.

Lévi Jichak a házigazda. Ezen az éjszakán király ő, a berdicevi zsidók királya. A rebbe isten barátja. Szereti őt az isten. Ha baj van, a berdicevi közbenjár istennél él vonul a zsidók feje felől a felleget. A berdicevekre ráfér a szeretet. Rossz az életük, nincs kenyérük...

A gyertyák sárga fényt vetnek. A zsidók összecsufolódnak a kis beszmedresbe, se-lyem a kaftánjuk, fehér a gallérjuk és felpőjük kikkandikál a fehér zokni.

A beszmedresben elhalkul a zaj. Jön a rebbe. Mögötte lépdek a samesz. Az arcuk, a rebbe és a samesz arca titokzatos. Valami készül. Félrevonulnak az egyik sarokba. A zsidók körülállják őket. A rebbe fojtott hangon odaszól a samesznek:

— Hozz nékem egy meleg zsömlét!
A samesz elsápad. A chaszidok a szemek-et dörzsölik. Talán nem jól hallották? Pészach éjszakája van. Ezen az éjszakán, év-ezredes távolságokban hallatszott a hang: ne találtassék kovászos kenyér a zsidó há-zakban! Ne találtassék és ne látassék. És a rebbe...

— Zsidó péktől hozzá, meleg zsömlét. Frissen sült zsömlét.

A rebbe utjai kifürkészhetetlenek. Ki tudja, mi a rejtett szándéka?
A samesz feltűri kaftánja gallérját és el-indul a rebbe parancsát teljesíteni.

Az uccákon olvad a hó. Az égen süt a hold. A zsidó házakban égnek a gyertyák és a gojok tiszteletteljesen mondogatják egy-más között: zsidó ünnep van.

A szél fúj. A samesz járja az uccákat. Zsömlét keres.

Bekopog a falu végén lakó zsidó pék ab-lakán.

— Zsömlét kér a rebbe.
A pék hitetlen hírből áll. Ellensége a chaszidoknak. Ritkán jár templomba, álli-tólag be se várja a szükséges időt ahhoz, hogy husos után tejest egyék. Felesége sa-ját haját viseli. — Bocssáson meg néki az isten. Nincs zsömléje. Pészach estén — egy falatka kenyér sincs a házában, morzsányi kenyér sincs. Száraz pászkát eszik. A pász-kát beleapítja a zsiros-sárga levesbe...

Megy a samesz. Az összes berdicevi zsidó pékeket felveri. Hiába. A rebbe tekintete bo-rus Szeme körül ráncok gyűrődnek. Gondola-tal messi kalandoznak... Ki tudja, mire gondol. A samesz eredménytelenül tér visz-sza. Nem hozott zsömlét. Ezen az éjszakán még orvosságra való kovászos sincs a zsidó házakban. Hívó emberek a berdicevi zsidók és tudják, hogy, mit szabad és mit nem szabad.

— Mindenütt voltál? — kérde a rebbe.
— Mindenütt voltam. Végigjártam a zsidó házakat. Még a városvégi apikojresznél is voltam. Mindegyik asztalán pászka van. Fe-kete pászka, kemény pászka, — pészach van.

— Egy zsidó házat se hagytál ki? Talán kifelejtettél egy zsidó családot. Menj még-egyszer. Hátha találsz friss zsömlét pészach éjszakáján, zsidó házában.

A samesz utnak indul ismét.
Kacag a hold az égen. Egygyűl zsidó ez a samesz. Zsömlét keres pészachkor! Vihog-nak a csillagok.

Későre jár.
A beszmedresben a zsidók nyugtalankod-nak. A rebbe lehajtott fejfel áll az egyik sa-rokban. A gyertyák pislákolnak. Az asszo-nyok a konyhában türelmetlenkednek. A gyer-ekek álmosak. És a zsidóucca mögött Eljához próféta várja a vörös bort...

A samesz másodszer is eredménytelenül tér vissza.

— A rebbe lehetetlenséget kíván.
Pillanatokig némán maga elé néz, majd így szól a sameszhez:

— Hozz nékem egy szelencébe való „fe-

ke” tubákat. Csempész-tubákat...
A samesz arca felderül.
A chaszidok számára mosoly költözik.

— Egy vagonnal hozhatok. Az egész besze-medrest teletölthetem csempész-tubákkal, — mondja a samesz.
Mint a kilőtt nyíl kiperdül az ajtón.
Pár perc múlva hatalmas tubákkal telt dobozt hoz.

— Egy vagonnal hozhatok...
A zsidók nem értik, mit akar a rebbe. Előbb zsömlét kér, most tubákat hozat. Különös! Sápadtan, áhitatosan körülállják a rebbet.

A gyertyák alig pislákolnak. A rebbe fe-szült csendben felemelkedik a helyéről és így szól:

— Ahogy engem Lévi Jichaknak hívnak, nem minden ok nélkül hajszoltam a sameszt. Előbb zsömlét akartam, most meg tubákat. [Számadám van istennel...]

A rebbenek számadása van istennel!
A szél füttyül az ablak alatt. A hold sá-padt fényt vet a beszmedresben dermedten figyelő chaszidokra.

— Csak egyszer mondta az isten, hogy „ne találtassék kovászos kenyér a házaik-ban.“ Felforgattuk Berdicevet, egy falat ke-nyérért, — folytatta a berdicevi emelt han-gon a samesz felé fordulva. — Igaz-e?

— Igaz, — mondja a samesz. — Betartot-tuk az előírás.
— Igaz, — bólogatnak a chaszidok.
— Mig Fanye, a Cár regimenteket állított

a határ köré, nehogy becsempésszenek va-lamit is külföldről. Nos, itt a tubák. Va-gonokkal lehet kapni csempészárut Berdi-cevben. A Cár parancsa ellenére. A határ-őrök ellenére. A zsidó istennek nincsenek rendőrei, a házakat nem védik őrök és még-se akad zsidó, aki parancsát megszegné...

A berdicevi rövid szünetet tartott, majd így folytatta:
— Szerződést kötöttünk az istennel. Az egyik fél a zsidó nép, a másik a zsidó isten. A szerződés úgy szól, hogy a zsidó nép tartja isten parancsolatait és törvényeit — míg a zsidó isten kenyérével látja el a zsi-dókat...

— Betartottuk-e az előírásokat?
— Betartottuk — mondják a chaszidok. Imádkozunk és szenvedünk zsidóságunkért. Kínóznak bennünket. Kivert kutyák vagyunk. Súlyos teher nyomja a vállunkat. Meggör-nyedünk, rozsdás a vérünk, ráncos a hom-lokunk. Keserű sors — zsidósors.

— Betartottuk a szerződést. Zsidók ma-radtunk. De te, zsidó isten, nem álltad a sza-vadat! — A berdicevi hangja remegett. Az utolsó gyertya is kialudt már.

— Legyen vége! Egyoldalú szerződést nem tartunk meg! Jó élet, munka és élelem — ez legyen a fizetség. Különben nem tartjuk be a szerződést.

Különben felbontjuk a házasságot. Uj is-ten után nézünk...

Meséljük: a rákövetkező esztendőben olyan jól ment a zsidók sora, hogy patakokban folyt a bor, és minden nap halat éttek.
Ugy éltek a zsidók Berdicevben mint az isten Franciaországban.

ADLER HUBERT.

SPORT

Ma indul külföldi turájára a bucuresti CFR (és a CAO—Crisana vegyes csapat)

Cluj, december 16. (Az Uj Kelet tud.) Mint azt többször megirtuk, a Nemzeti Bajnok-ság őszi fordulójának befejezése után az A) ligában résztvevő egyesületek mindegyike komoly terveket sző, hogy a téli pihenő alatt háztartási egyensúlyát „kiadós” turá-ral biztosítsa. Ez azonban csak két egyesü-letnek sikerült: az oradeai CAO—Crisana ve-gyes csapatnak és — az utolsó percben — a bucuresti CFR-nek. Szó volt még az Unirea Tricolor, valamint a timisoari CAMT kül-földi turájáról is, ezek azonban tura híjján a telet idehaza pihenéssel fogják tölteni.

Nem elfelejtendő azonban, hogy a Ripensia együttese az első volt, amely külföldi tu-rára ment — Jugoszláviába. A Ripensia azonban kettős vereséget szenvedett és a kudarc hamarosan végetvetett a timisoari profik külföldi szereplésének, akik egyelőre Timisoarán vannak, miután az utolsó mér-közéseket Jugoszláviában le sem játszották. Lehetséges azonban, hogy a tél folyamán a Ripensia csak kap megfelelő turát, mint-hogy az együttes pillanatnyi gyengeségi pe-riódusán túl képvisel olyan erőt, hogy a kül-

földön a román színek iránti érdeklődést fel-keltse.

Mindenesetre egyelőre a CAO—Crisana vegyes csapat és a CFR azok a szerencsé-sédek, amelyek a nagy konkurrenciában is kül-földi mérkőzéseket köthettek. A bucuresti CFR ma este indul Constantába, ahol a következő játékosokkal száll hajóra: La-pusneanu, Rosculeț, Dragomirescu, Vintila, Fanescu, Cuedan, Rafinsky, Moldovanu, Geor-gescu, Copaci III., Zainescu, Palmer és Bog-dan.

A CAO—Crisana vegyes két cluji játékos-sal megerősítve indul 18-án. A két cluji já-tékos: Munteanu I. és Felecanu I. a Viktó-riából. A CAO—Crisana vegyes első mérkő-zését december 25-én játssza Tuniszban (Észak-Afrika), ugyanott mérkőzik decem-ber 26-án is, majd január 1-én és 3-án. In-nen az oradeai vegyes csapat Hollandiába jön, ahol előbb Rotterdamban játszik két mérkőzést, majd sor kerül a további mérkő-zésekre, amelyeknek lekötése folyamatban van.

szép lakás. boldogság. nezzé meg SZERELVÉSI ÉS ÉPÍTÉSI BÜTÖRGYÁR Rt. állandó ki-állítását

BUCURESTI TGMUDÉS

TACHE IONESCU

HIVÁSÁGARA HÍVULJÚ MEGD-ZOTTUJAT EREDETI RACZAINNAL

Olcsó karácsonyi árak!

SEZLONG-TAKARÓK
AGYGARNITURÁK
SZÖNYEGEK és
BUTORSZÖVEGYSÉGEK

Magazinul Tapitex S. A.

Regele Ferdinand 9. Telefon: 14-52.
3 drb. ágymatrac Lei 298.

Mi a helyzet a B) liga nyugati csoportjában

Két pont előnnyel a Vulturii észli első

Cluj, december 16. (Az Uj Kelet tud.) A Nemzeti Bajnokság B) csoportjában a va-sárnap Timisoarán lejátszott CAMT—Sóimii mérkőzéssel az őszi szezon befejezést nyert. Egy mérkőzés ugyan még hátra van és pe-dig a Sóimii—Viktória, erre azonban már csak a tavasszal kerülhet sor.

Az őszi rangsorok kevés gyakorlati je-lentősége van, ennek dacára nem érdektelen rámutatni a kialakult helyzetre.

Az első helyen a lugoji Vulturii fordul. A lugoji együttes tizenkét mérkőzés közül nyol-cat nyert, három döntetlenül végződött és csak egyet veszített. Két tiszta pont előny-nyel áll az élen. A lugoji együttes az őszi szezonban igen jó, egyenletes formában; rendkívül szívóssággal szerezte pontjait. A tavaszi szezonban komoly esélyese lesz az első osztályba bejutni akaróknak.

Mögötte a Jiul áll. A Jiul, bár j. együttes benyomását kelti, mindazonáltal tulságosan szeszélyes ahhoz, hogy esélyét komolyan mérlegelni lehessen. Harmadik helyre a satu-marei Olimpia tornászta fel magát. A satu-marei csapat különösen a B) liga életrehi-vása óta, igen komoly együttesé forrott ösz-sze. Jellemző, hogy csak rosszabb gólarány-nyal került a Jiul mögé. Negyedik helyre a szomororsu Phönix került, amely előbb gyengén kezdett, vereséget szenvedett a Mu-restől, Craiován és Timisoarán. Két pontot a sport nagyobb dicsőségére elvettek a biai-marei csapattól. A Phönix helyzete azonban még nem reménytelen, ha az együttes a ta-vaszi szezonban teljes képességeit ki tudja játszani. Igen figyelemre méltó helyen áll a timisoari fuzionált együttes, a CAMT. A timisoari futbalcsapat egyik meglepetést a másik után keltette, komoly tudására misem jellemzőbb, minthogy a mezőnyben az ötödik helyen áll egyforma pontszámmal a Phönix-szel, de rosszabb gólaránnyal. A középcsa-patok ha nem is országos hírékkel, azzal mindenesetre kitüntették magukat az őszi küzdelem során, hogy legerősebb ellenfeleik-kel el is tudták — főleg odahaza banni.

Végül az utolsó hely szomorú sorsa a carei Viktoriának jutott, amely tizenegy mérkőzés-ből mindössze három pontot tudott szerezni. Alig hihető, — ha csak nem erősít, — hogy a carei együttes elkerülje a kieső keserves sorsát...

A Nemzeti Bajnokság B) csoportjának állása különben a tavaszig a következő:

Vulturii Textila	12	8	3	1	32	18	19
Jiul	12	8	1	3	36	16	17
Olimpia	12	8	1	3	34	19	17
Phönix	12	7	1	4	35	13	15
CAMT	12	7	1	4	31	20	15
Craiovan	12	6	2	4	24	30	14
Rovine Grivița	12	6	0	6	33	32	12
Muresul	12	5	2	5	25	24	12
Sóimii	11	3	3	5	13	23	9
Unirea M. V.	12	3	2	7	22	35	8
CFR (Simeria)	12	3	1	8	20	33	7
Stăruința	12	3	0	9	16	32	6
Victoria	11	1	1	9	11	47	3

A BKE CLUJON? A BKE jégheklői együttese tegnap este játszotta Bucurestiben első mérkőzését a Bragadiru csapatával. A budapesti együttes 5:1 arányban győzött. A részidők eredményei: 2:0, 3:1, 0:0. A Braga-diru csapatában Cantacuzino is játszott. A BKE ma a Telefon Club együttesével mér-kőzik, majd visszatér Budapestre. Hir sze-rint a budapesti jégheklői együttes csütörtökön Clujon játszik.

HIR

Radio Colu Inge 1937. TYP

Constr Piata Unirii 31.

ztrákok és a polgárba

taja, volt osztrák k

őti osztrák polgári

eket közül a bécs

suk.

nyik kisebb osztrák

az üzemvezető-

onalista hírből a

iroda egyik hely

1934 július 25-én tör

ásnap reggel, ami

ekcióit tartott, az

rakított:

— Ide hallgasson!

thon éhezzen a ma

ésben van és a szegé

nie. Azonnal küldjön

djon enri a macskán

A kommandáns zava

— Nézzé, mérnök ur

ismerem ki magam

Tudja mit, adok maga

hazakiséri őnt. Legyen

a macskáját. Ha elvég

kiséri majd ide.

Igy is történt.

Hozzá lehet még te

mérnök és kisérője

munkás felszólította

nája fel a jó alkal

meg. Ami persze meg

Vajjon az ilyen em

hatnak komoly lelki

Az egész eset tipikus

dolog! Hát szabad, ho

azért, mert forradal

A másik közlemény

ból való és szól a sp

játosságáról.

„A nemzetiek által

ban a legkisebb gyant

az embert falhoz áll

uton kivégezzék. Ha

hogy köztársasági rő

sában, máris statári

Az utóbbi hetekben

lakatososságát, mert

kamrájában és az vo

a galambokkal jelent

nek. Csak kivégzése

galambok erre a cél

sem használhatók. M

nem lehetett feltá

eladák és az össze

alapnak adták“.

Igy fest a kedély

ban. A két nép köz

lehet ebből itélni.

— Samsonovici t

ból. Varsóból jelent

vezérkari főnök teg

a román katonai c

kisérétében hazata

NYOMORULTAK

a DAVILA

— Eredményes k

ban a „légi gyalog

titk: A Figaro rész

logság“ gal folytat

lag arról van szó,

közö gyalogos külön

replógépek után a

gött tennének le,

ellenséges erőket.

hadsereg már rége

leteket.

30 száz

takarítás

ha női és leár

szükségleteit

„F

árúházban

Mem

FILM SZERZET

PERA MUSORA
 Timisoaran) Aida.
 Timisoaran) Rigoletto.
 Resitan) Alarcosbál.
 (Timisoaran) Tosca (ma-
 radon) Aida.
 (dean) Tosca.

MOZGÓ MUSORA:
 nők városa. (San Fran-
 ca). Clark Gable és Jean
 nagyszerű, monumen-

premier. Charles Boyer
 művészi alakítása: a Ki-
 kívül érdekes párizsi tör-
 Pommer produkció.

MOZGÓ MUSORA:
 13-ak rejtelme. Büntügyi
 Rogers-sel. II. Ellopott
 rter. Vigjáték román és
 tokkal. Szöke Szakáll,
 Rubinstein, Hans Rie-
 do. Helyárak: 10 és 15
 6 és 9 órákor.

MOZGÓ MUSORA:
 ön, pénteken, szombaton
 6 és 9 órákor két világ-
 z ének szárnyán. Film-
 yorki Operaház tagjával:
 t. A halálsugár. Izgalmas
 ma. Fősz.: Tala Birell,
 és Wiley Post. A vasár-
 on visszamaradni nem

PRO

egy szó 2 lej, vastagabb
 kisebb apróhirdetés 20 lej,
 20 százalékos kedvezmény,
 előre fizetendő. Jelzés
 vabbitsunk, ha portóbeli
 kelte van.

arkettes butorozott szoba
 Gombos.

g szoba magános nőnél
 Feketén, Str. Aviam

imákat felkérjük, most
 halassza az utolsó percre.
 ctoriel 6.

elő 100.000 lej készpénzzel
 keres, esetleg betársulást.
 ker 21-a, I. em.

Férfi némi vagyonnal be-
 veleket „Diszkrét” jelige
 e hirdető Arad, továbbít.

22 éves izr. vallású, önhibá-
 zásiann nevelt, intelligens,
 5 lényomat. Kelengyén,
 kívül a hozománya 300.000
 zongora. Biztos egzisztén-
 jobb tisztviselő vagy ke-
 információit kibíró 30 év
 t keresek. Érdeklődők írja-
 hoz” jellegre a kiadóhiva-

Uzlethehelyiség, 2 szoba
 iség külön telken január
 földni Ludvignál, Prof. Ma-

iligentes deutsches Mädchen
 Sparckkännisse zu 8-9
 Dr Fruchter Poieni de sub

ek elutazás miatt 230x4
 száni és több összekötők,
 ható áron eladók. Visszont-
 érdeklődni délutáni órákban

11.

11. kóser tóban és bivaly
 11. kóser tóban és bivaly

HIREK

Radio Columbia Ingelen
 1937. ty.

Constructio-
 nál Piata Unirii 31. Telefon: 93.

Osztrákok és spanyolok a polgárháboruban

Mataja, volt osztrák külügyminiszter a két
 előtti osztrák polgárháborúról visszaemlé-
 zéseket közöl a bécsi „Bohemia“-ban. Itt
 olvassuk.

Egyik kisebb osztrák gyárvárosban a fel-
 zölök az üzemező-mérnököt, aki tulzott
 nacionalista híreben állott, lefogták és a
 gyári iroda egyik helyiségében internálták.
 Ez 1934 július 25-én történt.

Másnap reggel, amikor az őrparancsnok
 inspekción tartott, az üzemező felugrott
 és rákiáltott:

— Ide hallgasson! Még sem járja, hogy
 otthon éhezzen a macskám. A feleségem
 Bécsben van és a szegény állatnak nincs mit
 ennie. Azonnal küldjön át egy embert, aki
 adjon enni a macskának.

A kommandáns zavarba jött:
 — Nézze, mérnök ur — mondta — én nem
 ismerem ki magát az efféle dolgokban.
 Tudja mit, adok maga mellé egy embert, aki
 hazakíséri önt. Legyen szíves és etesse meg
 a macskáját. Ha elvégezte, az ember vissza-
 kíséri majd ide.

Igy is történt.
 Hozzá lehet még tenni, hogy amikor a
 mérnök és kísérője otthon volt, a kísérő
 munkás felszólította a mérnököt, hogy hasz-
 nálja fel a jó alkalmat és borotválkozzon
 meg. Ami persze meg is történt.

Vajjon az ilyen emberek között fennáll-
 natnak komoly lelki differenciák? Aligha!
 Az egész eset tipikusan osztrák. Micsoda
 dolog! Hát szabad, hogy a macska éhezzen
 azért, mert forradalom van?...

A másik közlemény egy francia újság-
 ból való és szól a spanyol polgárháboru sa-
 játosságáról.

„A nemzetiek által megszállott” városok-
 ban a legkisebb gyanu is elegendő arra, hogy
 az embert falhoz állítsák és a legrövidebb
 uton kivégezzék. Ha valakiről jelentés jön,
 hogy köztársasági rőpiratot láttak a laká-
 sában, máris statáriális bíróság elé kerül.
 Az utóbbi hetekben azért végeztek ki egy
 lakatossegédet, mert galambokat találtak a
 kamrájában és az volt ellene a gyanu, hogy
 a galambokkal jelentéseket küld az ellenség-
 nek. Csak kivégzése után derült ki, hogy a
 galambok erre a célra fizikai okoknál fogva
 sem használhatók. Minthogy a halottat már
 nem lehetett feltámasztani, a galambokat
 eladták és az összeget a nemzetvédelmi
 alapnak adták.”

Igy fest a kedély a spanyol polgárháboru-
 ban. A két nép közötti különbséget is meg
 lehet ebből ítélni.

— Samsonovici tábornok elutazott Varsó-
 ból. Varsóból jelentik: Samsonovici tábornok,
 vezérkari főnök tegnap délután 15.35 órákor
 a román katonai delegáció többi tagjainak
 kíséretében hazautazott Bucurestibe.

NYOMORULTAK ANGOL VALTOZATA a DAVILA MOZGÓBAN!

— Eredményes kísérletek Franciaország-
 ban a „légi gyalogsággal.” Párizsból jelen-
 tik: A Figaro részleteket közöl a „légi gya-
 logság”-gal folytatott kísérletekről. Állító-
 lag arról van szó, hogy egyes önként vállal-
 kozó gyalogos különítményeket háboru esetén
 repülőgépek útján az ellenség arcvonala mö-
 gött tennének le, hogy háttámadják az
 ellenség erőket. A lap szerint a szovjet-
 hadsereg már régóta folytat ilyen kísér-
 leteket.

**30 százalékos meg-
 takarítást eszközöl,**
 ha női és leányka, valamint szövet-
 szükségleteit az unjonna megnyit
 „FEMINA”
 áruházban szerzi be. CLUJ, Str.
 Memorandului 1.

— Több angol ezredet szállítanak vissza
 Palesztinából és Egyiptomból. Londonból je-
 lentik: A hadügyminisztérium jelentése sze-
 rint e hónap végén három hajón hazaszállít-
 tanak Palesztinából és Egyiptomból hét test-
 őrszázadot és két gyalogos-brigádót.

— Felakasztását kérte a gyilkos osztrák
 színész. Bécsből jelentik: A kremsi esküdt-
 szék tegnap tárgyalta egy Berger nevű szí-
 néző ügyét, aki júniusban meggyilkolt egy
 parasztot. Berger a bírónban kivájtja mind-
 két szemét, azt remélve, hogy így megmen-
 kül a súlyos ítélettől. A tárgyaláson Berger
 idegrohamot kapott, beismerte, hogy meg-
 gyilkolt egy ártatlan embert, hangoztatta,
 hogy az ő élete most már nem ér semmit és
 kéri, hogy akasszák fel.

— A Zsidó Diákszegélyző kulturstje Baia-
 Maren. Folyó hó 21-én, hétfő este 9 óra-
 kor a színházban nagyszabású kulturstet
 rendez a Diákszegélyző. A Diákszegélyző
 kulturstjei mindenütt felejtethetetlen társa-
 dalmi eseményszámba mentek és előrelát-
 hatólag Baia-Maren is komoly érdeklődést
 fog kiváltani. A kulturstet dr. Barna Sa-
 mu nyitja meg. Bevezető előadást tart:
 dr. Hamburg József, a Diákszegélyző el-
 nöke. Salomon Ernő verseiből szaval Ja-
 novitz Éva, Boskovits Sándor „A zsidó
 zene” címen tart felolvasást. Csehi Gyula
 kulturtörténeti esszéjét olvassa fel. Brassai
 Viktor és Adler Hubert eredeti verseiből
 és fordításaikból szavalnak. Szirmai Ist-
 ván konferál. Hegedűsöt játszik: dr.
 Farkas Tibor. A Diákszegélyző kulturst-
 jére ezuton is felhívjuk a város zsidóságá-
 nak figyelmét.

**JAVERT: CHARLES LAUGHTON
 VALEAN: FREDERIC MARCH**
 az egyrészes NYOMORULTAK-ban

— Új légijáratot vezetnek be tavasszal
 Bucuresti és Satu-Mare között. Bucurestiből
 jelentik: A Capitala írja, hogy a légiügyi és
 haditengerészeti minisztérium jelenleg olyan
 tervekben dolgozik, melyek szerint tavaszi
 kezdve új légijáratot létesítenek Bucuresti-
 Brasov—Tg-Mures, Oradea és Satu-Mare kö-
 zött. A forgalmat a román légitörzsműve-
 ség bonyolítaná le.

**Olcsó társasutazás Budapestre és Wi-
 enbe a karácsonyi ünnepekre:**
 Indulása december 23-án este 11.59.
 Rapiddal külön kocsiban. — Visszaérke-
 zés Clujra január 3-án 9 órákor.
 Budapestre és vissza vízummal együtt
 Lej 1.400.—
 Wienbe és vissza vízummal együtt
 Lej 3.340.
 Jelentkezni az „ECONOMIA” menet
 jegyirodában, Cluj, Piata Unirii 23.

— Kedvezményes díjszabás az ünnepi tá-
 viratokra. A postaigazgatóság felhívja a kö-
 zönség figyelmét arra, hogy december 23-tól
 egészen január 8-ig az ország területén le-
 szállították a távirati díjazásokat. A más
 városokba küldött táviratok szavanként 1 lej-
 be, a helyben kézbesítendő táviratok szá-
 vanként 50 bania kerülnek. A kezelési költ-
 ség és repülőbéltség ugyanannyi, mint egyéb-
 ként. Hasonlóképpen ez alatt az idő alatt
 nem érvényesek az éjjel küldött táviratokra
 az ünnepi kedvezmények.

Megbízható, elegáns és olcsó
ruhát
 csak
Silberger Ernő
 unjonna megnyit uridivat szabó-
 szalonja készít C. Reg. Ferdinand 2-a
 Dus szövevtraktár. Platsintár felett.

— Egy orosz hajó lángokban áll a nyílt
 tengeren. Oranból jelentik: A városból 45
 mérföldnyire orosz hajó áll lángokban a
 nyílt tengeren.

— Elnapolta a tábla a Timisana Bank
 igazgatóinak fellebbviteli tárgyalását. A
 cluji tábla második szekciója ma foglalkozott
 Mérő Rudólf és társainak bűnperével, akiket
 — mint ismeretes — a Timisana Bank ha-
 misi bukásának vádjával állítottak bíróság
 elé. A négy vádolt közül a törvényszék a
 néhány hónappal ezelőtt megtartott tárgya-
 láson hármat felmentett, míg Mérőt 8 hó-
 napi fogsárra ítélte. A tábla tárgyaláson
 Ilea ügyész kérte, hogy a törvényszék előtt
 vallomásukra meg nem esketett tanukat
 eskesse meg a bíróság és még további tanu-
 kat is hallgassanak ki, akikkel az ügyész a
 vádoltak bűnösségét kívánja bizonyítani. A
 védelem szintén a bizonyítási eljárás ki-
 egészítését kérte, mire a tábla a tárgyalást
 hivatalból kitüzendő időpontra elhalasztotta.

— Perzsaszőnyegeket loptak el a templom-
 ból A cluji Regina Maria uccai görögkato-
 likus templomot ma reggel negyed hat óra-
 kor nyitotta ki a templomszolga. Rövid idő-
 vel azután, mintegy háromnegyed hat óra
 tájban, az oltár előtt egy tizenötézer lej ér-
 tékű perzsaszőnyeg eltűnt. A lopásról azon-
 nal megtekették a feljelentést a rendőrségen
 és a nyomozás megindult a templomfoszto-
 gató személyazonosságának kiderítésére.

— Uj kozmetika. Mme. Ila családi okok
 miatt kivált a róla elnevezett kozmetikai
 szalonból. Rendel saját kozmetikájában 9—1,
 d. u. 3—7. Piata Mihai Viteazul 39. Tele-
 fon 809.

— TH. FLORESCU, ROMANIA SPA-
 NYOLORSZÁGI KÖVETE BUCURESTIBE
 ERKEZETT. Bucurestiből jelentik: Jean Th.
 Florescu, Románia madridi követe ma reg-
 gel Spanyolországból hazatért. A határon
 újságírók fogadták, akiknek elmondotta,
 hogy a legtöbb európai államnak a spanyol
 kormány mellett akkreditált követei jelenleg
 a spanyol-francia határon tartózkodnak. Flo-
 rescu közölte, hogy angol és francia segítség-
 gel 66 Barcelonából, Bilbaóból és más váro-
 sokból menekült román családokat sikerült
 hazamenekíteni.

ÓRIASI SIKERREL VETITI a DAVILA MOZGÓ a NYOMORULTAK-at

— Ármegállapító bizottság alakul a keres-
 kedelmi minisztérium mellett. Bucurestiből
 jelentik: Rövidesen felállítják a központi ár-
 megállapító bizottságot, amely a kereskedel-
 mi minisztérium mellett fog működni és ab-
 ban helyet kapnak a gazdasági intézmények
 és a fogyasztók képviselői is. Ez a bizottság
 fogja megállapítani azokat az árakat, ame-
 lyek kiindulási fognak szolgálni a maximá-
 lis árak leszőgezésénél.

— Mindazon mérgezési esetek leküzdésé-
 nél, melyeket romlott ételek okoznak — te-
 hát főleg húsmegezés vagy gonbamergezés
 előfordulásakor — a gyorsan ható természe-
 tes „Ferenc József” keserűviz azonnali hasz-
 nálata rendkívül fontos segédeszköz. Az or-
 vosok ajánlják.

— A Regal kávéház f. hó 20-án, vasárnap
 délután 1/2 5 órai kezdettel a Bné Jisrael
 zsidó diákegyesület és a Haggibbor futball-
 szakosztálya javára műsoros teadélután ren-
 dez. A rendezvényre a zsidó ifjúságot ez-
 uton hívja meg a Regal kávéház igazgató-
 sága.

— A cluji Poale Cedek műsoros estélye. A
 cluji zsidó iparos egyesület, a „Poale Cedek” de-
 cember 19-én este tartja az „Albina” palota
 dísztermében műsoros estjét, amely iránt vá-
 rosszerte nagy érdeklődés mutatkozik, annál
 is inkább, minthogy a Poale Cedek rendez-
 vényei mindig a legsikerültebbek közé tar-
 tozzak. Az est programja Szűcs Magda és
 Irén táncával nyílik meg. A kitűnő Meister
 Sándor román és héber dalokat fog előadni,
 Blau Arián Baba groteszk táncokat mutat
 be. Ezenfelül számos művészi meglepetésben
 lesz része a közönségnek.

— Uj borpince Clujon. Az aiudi Bethlen
 Kollégium borpince rendezett be Clujon,
 Marechal Foch 38. szám alatt, a híres
 cimbrudi és mirislaui szőlő-gazdasága borai-
 nak eladására. E borok ugy minőségre, mint
 fajtiságára a legelsőek a transilvaniai bor-
 termelésben. A borok kaphatók alábbi cé-
 geknél: Bodrási utóda, Tóth István, Fejér
 József, Fischer István, Füllöp Ignácz, Gaál
 István, Jeney József, Katrovics Antal, Kon-
 koly Antal, Kovács Dezső, Nagy István, Sal-
 lak Dezső.

— Időprognózis: Változatlan légnymás,
 többnyire felhős ég, enyhe délnyugat és nyu-
 gati szél, változatlan hőmérséklet, nedves,
 ködös idő.

— A Brith Hanoar Hamizrachi nagyté-
 zőbizottságának ülése. Súlyos és sorsdöntő
 pillanatokban ül össze a Mizrachi ifjusági
 szervezetének nagytézőbizottsága, hogy
 megoldást találjon olyan kérdések felett,
 amelyeknek eliminálása döntő fordulatot
 hozhatnak ennek a közönségnek a struktu-
 rájában s olyan irányt szabhatnak a szerve-
 zetnek, amely az idők kívánalmainak meg-
 felel. A Mizrachi ifjuság országos összejöve-
 teleinek egyikét nem kísérte olyan feszült
 érdeklődés, amilyent ez a nagytézőbizott-
 sági ülés a csoportok között országsszerte ki-
 hívt és ez az érdeklődés biztosítja, hogy a
 határozatok a felelősség tudatában lesznek
 megszövegezve. Az ülés Clujon lesz meg-
 tartva, a Zs. N. (Sz. konferenciával párhuzam-
 osan és egyidejűleg, f. évi december 26—
 27-én, ami lehetővé teszi, hogy Brith Hanoar
 Hamizrachi ifjusága aktív módon vegye ki
 a részét a KKL által és Nathan Bistritzky
 részvételével 26-án rendezett Jóm Hanoaron.
 Nathan Bistritzky az Ifjuság Barátja nevet
 viseli és a Mizrachi ifjusága is szeretettel és
 érdeklődéssel tekint látogatása elé.

Csütörtökön este az
Ujságíró Clubban
Weinrich Edda és Lia
 hírneves művésznők gondoka-
 zongora- és énekhangversenye. Mű-
 soron szerepelnek: Saint-Saens,
 Chopin, Schubert, Mozart és Tar-
 nay szerzeményei.

— A Goldmark Filharmoniai Társaság ér-
 tesíti tagjait, hogy ma csütörtökön este 9
 órákor zenekari összpóbat tart, melyen a
 tagok pontos megjelenését kéri.

— **Ügyvédeknek** nélkülözhetetlen az „In-
 dexul Legilor” néven megjelent törvénycim-
 tár újkiadása, amely az 1918 évtől mindmáig
 megjelent törvények és rendeletek szabá-
 tos, részletes és áttekinthető felsorolását
 tartalmazza, szakminisztériumokra felelőst
 és betűsoros tárgymutatóval ellátva. Ara,
 utánvétellel is 120 lej. Megrendelhető szerző-
 nél: dr. Rösler Viktor, Cluj Str. Vasile Gol-
 dis 20. c.

Az egyrészes angol NYOMORULTAK
 a szezőn legnagyobb filnje.

* **Újtás a töltőtollak terén.** Mint értesül-
 tünk, a helybeli Boros papirkereskedő cég
 egy új rendszerű gravírozó gépet kapott
 Amerikából, mivel töltőtoll vevőknek a nevét,
 vagy a kívánt szöveget ingyen bevési.

— **Székely Béla:** Az antiszemitizmus és
 története 380 lap. Tabor-kiadás 106 lej. Le-
 pagenál, Cluj. Postán utánvétellel. Kérje a
 Tabor-kiadványok teljes jegyzékét.

Emelkednek a constantjai gabonajegyzések.
 Bucurestiből jelentik: A gabonárak emléke-
 dése az amerikai piacokon maga után vonta
 a constantjai gabonajegyzések emelkedését
 is. Így a buza ára vagononként 54.000 lejre
 szökött fel.

Siruhák
 hozott és saját anyagból
 hölgyek részére a leg-
 újabb divat szerinti
 speciális kivitelben:
Mózes Andor
 CLUJ, Str. Memorandului 2. szám.

RÁDIÓ MŰSOR

Csütörtök, december 17.
 Bucuresti. 6.50: Torna, vidám zene, elő-
 adás, hírek. 13.15: Hangverseny. 18: Motzoi
 zenekar. Előadás, hírek. — 20.10: Rusescu
 Paula énekel. 20.45: Schipa lemezek. 21.15:
 Filharmonikusok hangversenye. 23.10: Fazla
 mandolinzenekar.
 Budapest I. 7.45: Torna, lemezek, étrend.
 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 13.05: Zene-
 kar. 13.30: Hírek. 14.30: Cigányzene. 15.40:
 Hírek. 17.15: Mese. 17.45: Hírek, mezőgazda-
 sági előadás. 18.30: Hegedű. 19.10: Előadás.
 Hanglemezek. 20.50: Hangjáték. 22: Hírek.
 23.30: Francia nyelvű előadás. 23.45: Sza-
 lonzene. 1.05: Hírek.
 Budapest II. 18: Tánclemezek. Elbeszélé-
 sek. 19.10: Kamarazene. 20: Angol nyelvok-
 tatás. 20.50: Táncczene.
 Bécs. 8.10: Lemezek. 11.50: Lemezek. 13:
 Könnyű zene. 14.45: Hegedűverseny. 18.35:
 Hangverseny. 18.35: Hangverseny. 20.30:
 Karének. 23.20: Dal- és áriest. 24: Táncczene.
 Varsó. 8.30: Lemezek. 12.30: Hangverseny.
 13.03: Rádiózenekar. 16.15: Szalonnármás.
 17.35: Lemezek. 21.45: Rádiózenekar. 23.15:
 Táncczene.

Orvos! Mérnök! Gyár
 Minden német (25% redukción), francia, an-
 gol, stb. folyóirat és könyv LEFAGE-nál
 Cluj. Kérjen ingyen jegyzéket Lepage-tól,
 Cluj, jelezve mely szakma érdekl.

UJ KELET Legújabb hírek

Véres harc tombol a nankingi kormány és a kínai felkelők között

A nankingi kormány 150.000 főnyi büntetőexpedíciót küldött Csang-Hszu-Liang leverésére. Fenyegető magatartást tanúsítanak a mongol és mandzsu csapatok

Ugy Japán, mint Szovjet-Oroszország felkészült a beavatkozásra

Diplomáciai körökben elterjedt vélemény szerint a japán kormány rövidesen nyilatkozatot fog kiadni, melyben leszögezi a szovjet-oroszok szerepét a kínai eseményekben, ezeket téve felelőssé a tovább történendőkért.

Egyidejű Sanghaiból érkezett jelentés arról számol be, hogy Japán tengerészeti attaséja, Sato tengernagy, tegnap felkereste Kaotungot, a kínai külügyminisztérium ázsiai ügyosztályának vezetőjét. A tengernagy ez alkalommal kijelentette, a japánok remélik, hogy Kína a kommunistaellenes paktum elutasítása után legalább hallgatóságosan elfogadja azt. Kiemelte milyen veszélyt jelent Csang-Kaj-Sek marsall fogsága Ázsia békéjére nézve, mivel az Kína szovjetizálására vezethet. Sato tengernagy szerint a kwantungi japán hadsereg befejezte előkészületeit, úgyhogy kész helyt állni a Szujan tartománybeli helyzet által előidézhető körülményekkel szemben.

Moszkvai jelentés szerint szovjet-orosz részről szintén nagy eréllyel folynak a felkészülések a kínai lehetőségekre. A szovjetkongresszuson Moszkvában időző Blücher tábornagy, a szélsőkeleti szovjet-orosz haderő parancsnoka repülőgépen utazott vissza állomáshelyére.

A nankingi kormány büntetőexpedíciót rendelt Csang-Hszu-Liang ellen

A nankingi kormány politikai tanácsa elrendelte, hogy azonnal induljon büntetőexpedíció Csang-Hszu-Liang tábornok ellen, ami annyit jelent, hogy a békéltetések meghiusultak. A kormány el van rá szánva, hogy haladéktalanul elfojtja a zendülést még ha ez Csang-Kaj-Sek marsall és a zendülők fogságában levő több tuz feloldozását is szükségessé tenné. Donaldot, akit Sianfuba küldtek, hogy Csang-Hszu-Lianggal tárgyaljon, egyidejűleg visszarendelték Nankingba.

A német távirati iroda jelenti, hogy a kormány csapatai kedden este körülvették Sianfu városát és most már csak a nankingi kormány utasításait várják.

All a hare a zendülők és a kormányerők között

Legújabb nankingi hírek szerint a kormányerők és zendülők között áll a harc. Sianfutól 40 kilométernyire, Hua-Din-nál fejlődött ki véres ütközet.

A Reuter tudni véli, hogy a zendülők elleni büntetőexpedíció 150.000 emberből fog állni. A kormány reméli, hogy a felkelőket három napon belül letörli. Csang-Kaj-Sek marsall felesége tiltakozott ugyan az expedíció ellen, mert attól fél, hogy a zendülők megölik férjét, aki fogságukban van. A kormány tagjainak többsége azonban arra az álláspontra helyezkedett, hogy ez nem akadályozhatja meg olyan provokáció példás megbüntetését, mint amit Csang-Hszu-Liang elkövetett.

Kínai forrásból kapott hírek szerint Szujantól keletre a mongol és mandzsu csapatok ismét fenyegető magatartást tanúsítanak.

Sanghaji jelentés szerint Csang-Kaj-Sek marsall nem hajlandó tárgyalni Csang-Hszu-Liang tábornokkal, aki fogságában tartja a

Viktória, vagy amerikai gépet

keresünk megvételre.

Ajánlatokat ármegjelöléssel a kiadóba kérünk „jó állapotban” jellegre.

Kína új politikájának feltételeiről való tárgyalás kiereszkolása miatt, mert ez a kérdés szerinte a nankingi kormánytól függ. Donald ma tér vissza Nankingba Sianfuból és folytatja a tárgyalásokat Csang-Kaj-Sek szabadonbocsátása érdekében. Egyébként több mint ezer diák és 275 tábormok, Csang-Kaj-Sek marsall tanítványai megtorlással fenyegetik Csang-Hszu-Liangot, ha nem engedni szabadon a marsallt.

Terjed a felkelés

Pekingi jelentés szerint a nankingi kormány elleni zendülés kezd elterjedni Ischnowban is, amely Kansu tartomány fővárosa. Itten harcok folynak a kormányerők és

Yuh-Szueh-Csung tábornok csapatai között, aki egyike Csang-Hszu-Liang tábornok embereinek. A kormány ma olyan határozati javaslatot fogadott el, hogy folytatja eddigi külpolitikáját és a legnagyobb eréllyel igyekszik a Szujan tartományba betört mandzsu és mongol bandák elleni harcot sikeresen befejezni.

Japán leverti a forradalmat?

Tokiói jelentés szerint a hadügyminisztérium egyik reprezentánsa kijelentette, hogy ha Shensi tartományban valóban forradalom tört ki, úgy az északkeleti hadsereg közbe fog lépni, hogy megakadályozza ezen terület boisevizálását.

ROYAL slágermozgó.

Holnap, pénteken premier!

CHARLES BOYER

legtökéletesebb, művészi alakítása a

Kitaszitva

c. rendkívül érdekes párizsi történetben.

Ma utoljára: A BÜNÖK VÁROSA. (San Francisco pusztulása). CLARK GABLE és JEANETTE MACDONALD

Nem lesz amnesztia január elsején

Csak kegyelmezéseket gyakorol a király

BUCURESTI, december 16. Az új büntetőtörvénykönyv megszavazása alkalmával az a hír terjedt el, hogy a kormány január elsején, amikor az új kódex életbelép, széleskörű amnesztiát fog adni. Ezzel az indoklással adtak csak részleges amnesztiát december elsején. A január elsejére vonatkozó amnesztia ígértét a kormány most a december elseji kegyelmezés mintájára csökkentte. Január elsején is csak bizonyos elítéltek számára lesz amnesztia.

A kisantant-államok szorosabb gazdasági és kereskedelmi együttműködéséről tartott Prágában előadást Krofta külügyminiszter

Prága, december 16. (Rador). A nagyiparosok klubjában a közép-európai gazdasági viszonyokról tartott előadásában Kamill Krofta kijelentette, hogy a kisantant gazdasági tanácsának megalakítása első lépés a kereskedelmi kapcsolatok kiépítése érdekében Európa e részében. Emlékeztetett arra, hogy a Prágában felállított centrum hivatva

van növelni néhány olyan cikk behozatalát Csehszlovákiába, amelyek bőségesen találhatók Romániában és Jugoszláviában. Krofta hangoztatta annak szükségességét is, hogy a kisantant államok szorosabbá tegyék viszonyukat gazdasági és kereskedelmi téren a római jegyzőkönyvek aláíró államaival.

Az ellenzék tiltakozott a kamarában a rendelettörvények sommás ratifikálása ellen

Kijavítják az új büntető törvénykönyvbe került sajtóhibákat

Bucuresti, december 16. (Az Uj Kelet tud.) A kamara ma délutáni ülésén különböző interpellációk után Gheimegeanu, Madgearu és Petrescu ezredes (Iunian párti) a törvényjavaslat ellen tiltakoznak, amellyel a kormány a parlamenti vakáció alatt kiadott negyvenhat rendelettörvény együttes ratifikálását kívánja. A szónokok tiltakoznak az ellen, hogy a dekrétumok jóváhagyását „anblock” kérje a kormány anélkül, hogy a kamara az egyes rendeletek szövegéről tudomást szerezhetne. A házszabályok is ellene szólnak egy ilyen eljárásnak.

Elénk vita keletkezik a liberális és nemzetparasztpárti képviselők között. Az elnök végül is bejelenti, hogy elrendelte az összes dekrétumok kinyomatását. Ezeket szétosztják majd a Ház tagjai között, hogy tudomást szerezhesenek azoknak tartalmáról.

Djuvara igazságügyminiszter bejelenti, hogy a képviselőház törvényhozási bizottsá-

gában már megvitatták a rendelettörvény szövegét. Mindenesetre elismeri, hogy a kormány tisztelni tartozik a parlament intézményét.

A szenátusban megkezdtek az új büntető-törvénykönyvben foglalt sajtó- és fogalmazási hibák kijavításáról szóló törvényjavaslat vitáját, majd az elnök bejelentette, hogy a hadügyminisztérium rövidesen törvényjavaslatot fog betervezni, amely a katonai büntetőtörvénykönyvet összhangba hozza az új büntető-kódex-szel.

St. Zweig:

Maria Antoinette

két kötet. Prop. kiadás. 570 lap, füzve 99 lej LEPAGE-nál Cluj. Postán utányvétellel.

Delbos ebédet adott Antonescu tiszteletére

(Elsődali cikkünk folytatása)

Párizs, december 16. Delbos külügyminiszter ma Antonescu tiszteletére ebédet adott. Az ebédén részt vett Blum miniszterelnök, a kormány több tagja, Cesianu román követ, a cseh és görög követek és a politikai és katonai élet számos előkelősége. Az ebéd alkalmával Delbos pohárköszöntőt tartott, üdvözölte Antonescut, mint a kisantant kiváló reprezentánsát, majd Károly királyra és Románia prosperitására ültetett poharát. Antonescu válaszbeszédében a román-francia barátságot hangsúlyozta, majd Lebrun elnök és Franciaország boldogulására ültetett poharát.

Antonescu sajtónyilatkozata

Ujabb párizsi jelentés szerint Antonescu az ujságírók előtt kijelentette, hogy Delbos francia külügyminiszterrel azokról a fontos érdekekről fog tanácskozni, amelyek Romániát nagy szövetségeséhez, Franciaországhoz fűzik és megvizsgálják mindazokat a szempontokat, amelyek Romániának a többi szövetséges és baráti országokhoz való kapcsolatát érintik. E kapcsolatoknak megerősítésére feltétlenül szükség van ma Európában, mely oly izgatott atmoszférában él és amelynek különböző politikai áramlatok új arculatot adnak és ahol váratlan események adódnak nap-nap után az egyes országok kapcsolataiban.

Al Capone adjutánsa társulásra kapott ajánlatot romániai cégektől

BUCURESTI, december 16. Sikowsky, Al Capone volt adjutánsa, aki — mint lapunk más helyén megírtuk — Bucurestiben szabadon sétál, az Ordinea jelentése szerint ajánlatot kapott különböző romániai cégektől, hogy társuljon be tőkájével vállalatukba. Sikowsky vagyona másfélmilliárd lejt tesz ki.

Halálra ítélték a gyilkos osztrák színészt

Bécs, december 16. Berger osztrák színész, aki Kremsben megölt egy szolgálóleányt, halálra ítélte a törvényszék. Az ítélet általános feltűnést keltett.

Az alexandrettai kérdést vitatta meg a Népszövetség közgyűlése

Genf, december 16. (Szerda délután nyílt meg Edwards elnökletével a Népszövetség tanácsának nyilvános ülése. Az ülés megnyitása után az elnök Sandler svéd delegátusnak, az alexandrettai kérdés előadójának adta meg a szót, aki e kérdésben határozati javaslatot olvasott fel, mely megállapítja, hogy Törökország és Franciaország kormányai megegyeztek a kérdés alaposabb kivizsgálásának január 1-jei határidejében s amely semleges megfigyelő kiküldését javasolja Alexandrettába. Ruzsdi Arras kijelentette, hogy nem vállal felelősséget a kérdés illetően való megoldásáért.

Vienot francia delegátus kijelentette, hogy csak olyan intézkedéseket fogadhat el, amelyek nem vágnak elébe az akció alap megoldásának.

A javaslatot Törökország képviselője kivételével a Népszövetség tanácsa egyhangúlag megszavazta.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefonszám: 8-61.

CENZURAT

Taxa postala
găsite în num.
N. 224713/929.

16. Telefon: 8-61.
Kavonta 110, nr.
avre 600, egész év
főldre: Kavonta
félre 12, egész év
detések díjazás
KELET az erdél
dőség egyetlen p
Cikkünk utányor
rás megjelölésével

a ka

Robu és tár

„Vagyos

BUCURESTI
sének homlokter
lőház ülésén és
ti képviselő, vol
titlakozott a tu
válogatott ökirá
Az interpelláló
ús többség és o
hogy a nemzeti
lalását a volt m
akarták pontos
kiragadták a
tek, amely a t
zásával végződ
Az incidens
ten a párt leg
kai karrierje so
nyilván a trans
nak megfelelően
oldal számára,
lön fejezetét ké
mészetesen ism
meglepő, hogy
menteni.

Sulyos

A kamara szer
zeti parasztpár
Gheimegeanu táma
rendeletek sommá
len. Ezután Ghița
Allandó zajban be
passzusánál, ame
tört regáti elem
talmas vihar tört
követelték, hogy
cióját. Pop Valer
a kormány nevébe
felszólalás nem
nélkül. Nem le
országárszbeli ro
részebe való beh
tisztviselők fogla
közigazgatásban.

Az allandó zaj
tudta a rendet fe
zeti parasztpár
termet és a fol
Ghița Popot, kij
zöleg tudomása
ciójáról.

Pop Valer utá
Patetikus hangot
tette, hogy az a
szolidaritás és a
vagy hatja át, a
részenként való
adott pillanatban
náta: „véget ke
latkozásonak .
lációjának zajos
aki magára érte
sét, odakialtota

— Közönséges

Cuz
Ghi

A tulfutott
hatalmas botrán
ceanu és a több
tak a volt alm

Fején, arcán,
zatos ülések
Ghița Pop

Különösen fülét
Közbéleptek a r
a kamara kves